

DOMÓVÁRI EGYESÍTETT HUMÁN SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY
2018. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

A Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény fő feladatainak bemutatása

A Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény 2016. január 1. napjával jelentős átalakuláson ment keresztül. Az intézmény ettől az időponttól a Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás (Dombóvár, Lápafő, Szakcs, Várong) fenntartásában működik, és 9 telephelyen látja el az alap- és szakosított feladatokat a társulásban résztvevő településeken, két ellátás tekintetében (család-és gyermekjóléti központ, jelzőrendszer) a járás egész területén.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények közül bentlakásos idősok otthona működik Dombóvár és Szakcs településeken. A tartós bentlakást nyújtó szolgáltatás az önmagukat ellátni nem vagy csak folyamatos segítséggel képes, napi négy órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkező személyekről gondozási egységek kialakításával gondoskodik. A gondozási egységekben átlagos és demens betegek elhelyezését biztosítjuk.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények:

- a) ***Idősok gondozóháza:*** azon idősokok valamint 18. életévüket betöltött személyek ellátásáról gondoskodik, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból önmagukról otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni. Demencia szakvélemény alapján gondoskodik a demens betegek ellátásáról.
- b) ***Éjjeli menedékhely:*** a hajléktalan személyek számára nyújt éjszakai pihenésre, krízishelyzetek elhárítására szolgáltatást, szükség szerint orvosi ellátást, mosási és tisztálkodási lehetőséget, ill. egyéni esetkezelést. Az Éjjeli Menedékhely 2017. szeptember 30-ig működött.

Alapszolgáltatások: segítséget nyújt a szociálisan rászorulóok részére a saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

- a.) ***Nappali ellátások:*** Dombóvár településen az idősok klubja és a nappali melegedő működik: A hajléktalan személyek és elsősorban saját otthonukban élő tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló önmaguk ellátására részben képes személyek számára nyújt segítséget.
- b.) ***Étkeztetés és népkonyha:*** Az intézmény saját konyhájáról szociálisan rászorultaknak nyújt napi egyszeri meleg ételt, akik önmaguk, illetve eltartottjuk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek gondoskodni. Szociális rászorultságot a koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk alapján vizsgálja az intézmény a helyi rendelet alapján. A ***népkonyhai*** ellátást vásárolt élelem formájában biztosítja intézményünk napi egy tál meleg étel formájában.
- c.) ***Házi segítségnyújtás:*** keretében az ellátást igénybe vevő saját lakókörnyezetében gondoskodik a szolgáltatás az önálló életvitel fenntartásáról, az alapvető gondozás, ápolásról, higiénés körülmények biztosításáról, veszélyhelyzetek kialakulásának

megelőzéséről, a megállapított gondozási szükségletnek megfelelően. Házi segítségnyújtás a 4 társult településen működik.

d.) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük más miatt rászoruló segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújt ellátást intézményünk

e.) Család- és Gyermekjóléti Központ: A járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatoknak szakmai és módszertani támogatást nyújt, rendszeres esetmegbeszélést tart, biztosítja a konzultációs lehetőséget. A család- és gyermekjóléti központ és a család- és gyermekjóléti szolgálat külön szakmai egységként működik.

f.) Család- és Gyermekjóléti szolgálat: szociális és mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára biztosít komplex ellátást. Ennek keretén belül tájékoztatást nyújt, szociális segítőmunkát biztosít, valamint más személy és szervezet által nyújtott szolgáltatásokat, ellátásokat közvetít, része az észlelő- és jelzőrendszernek.

g.) Tanyagondnoki szolgálat: a külterületen élő lakosság közszolgáltatásokhoz és alapellátásokhoz való hozzájutásának elősegítését, az elszigeteltség feloldását segítő szolgáltatás, mely hozzájárul a területi hátrányok enyhítéséhez.

h.) Támogató szolgáltatás: a fogyatékkal élők és családtagjaik számára a saját lakóhelyén történő szolgáltatás, mely a lehetőségek szerint a legmagasabb fokú életvitel támogatására épül. Személyi segítséget, szállítást és tanácsadást, mentális gondozást biztosít a szolgáltatást igénybevevők számára.

i.) Szenvedélybetegek közösségi ellátása: a szenvedélybetegek társadalmi integrációját/reintegrációját elősegítő szolgáltatás, melyet az ártalomcsökkentés, a prevenció, a gondozás és a pszichoszociális rehabilitáció útján biztosítjuk az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében.

j.) Közösségi pszichiátriai ellátás: a pszichiátriai betegek számára biztosít közösségi ellátást saját lakókörnyezetükben a pszichoszociális rehabilitáció eszközeivel.

k.) Biztos Kezdet Gyerekház: a 0-5 éves korosztály és szülei számára biztosítja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést annak érdekében, hogy egyenlő eséllyel indulhasson a gyermek az óvodai, majd iskolai közösségbe.

l.) Családok Átmeneti Otthona: átmeneti elhelyezést biztosít olyan családok számára, akik bármilyen okból (bántalmazás, anyagi problémák, egyéb krízis) otthonalanná váltak.

A feladatellátás személyi feltételeinek bemutatása

Az engedélyezett dolgozói létszám 138+1 fő. Dombóvár vonatkozásában 124+1 fő az engedélyezett szakmai létszám, melybe beletartozik a rehabilitációs keret terhére foglalkoztatott 5 fő. A plusz egy fő szakmai létszámbővítést a Dombóvári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa engedélyezte a 28/2016. (IV.25.) Tt. határozatával család- és gyermekjóléti központ vezető státuszra. Szakcsón 14 fő az engedélyezett létszám. Az intézmény 2018 évben több alkalommal pályázott közfoglalkoztatásra: jelenleg 15 fő közfoglalkoztatottat alkalmazunk.

A foglalkoztatás napi 8 órában történt, a következő munkakörökben: kisegítő, takarító, betegkísérő, konyhai kisegítő, mosodai dolgozó. A folyamatos munkarendben működő intézményrendszerben csak úgy tudjuk biztosítani a zavartalan működést, (szabad- és ünnepnapokon, a szabadságolás, felmentési idő és a táppénz időszakában), ha rehabilitációs keretet, az önkéntesség és a közmunkaprogram adta lehetőségeket maximálisan kihasználjuk.

Intézményünk 2002. óta foglalkoztat önkénteseket. Az önkéntesek száma 33 fő. Az elmúlt évben a rendelkezésre állási támogatás folyósítása érdekében 6 fő kérte napi hat órában 30 napig önkéntesként történő foglalkoztatását. 10 fő töltötte közérdekű munkavégzését intézményünk valamelyik részlegénél.

A törvényben foglaltaknak megfelelően, a szakmai létszámelőírásoknak eleget tesz az intézmény, a technikai létszámban azonban hiány van (a Platán Otthonban és az Öszikék Alapszolgáltatások Intézménye +1-1 fő takarítót írt elő a TMKH Dombóvári Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya). A szabadság, felmentési idő és táppénz (ami nem mondható jelentősnek) intézményi szinten mégis megemelte a túlóra arányát. Az egy főre eső túlóra átlaga 60 óra. Évről-évre nehezebb a beosztást elkészíteni, úgy, hogy a túlórákat el tudnánk kerülni. Ennek oka: az ellátotti létszámhoz igazított gondozói létszám aránya nem megfelelő, s ez az idei évben hatványozódik a házi gondozásban bekövetkezett jogszabályi változások miatt (az eddigi 9 ellátott helyett 5 ellátott juthat 1 gondozónőre) A lakók egészségi állapota, a fokozott gondozási igény egyre nagyobb terhet ró a gondozó-ápoló személyzetre.

Üzemi baleset 1 esetben fordult elő az elmúlt évben, ami szintén huzamosabb munkából történő kiesést eredményezett a gondozó személyzet körében.

A helyettesítéseket próbáltuk a közmunka programban résztvevő dolgozókkal megoldani, így a szakmai személyzetet kiesését helyettesítettük (pl.: betegkísérés, folyadékpotlás, sétáltatás stb.).

A szakképesítési arány 98 %-os a tartós bentlakást nyújtó részlegekben. A továbbképzési kötelezettségnek (szociális, egészségügyi) a lehetőséghez mérten az intézmény igyekezett eleget tenni, mivel a kredit pontok megszerzése az előző évekhez hasonlóan kötelezően előírt feladat szakdolgozók számára. Mivel a normatív támogatást megvonták az intézményektől, így saját forrásból kell biztosítani a továbbképzéseket. Ennek hiánya a szakmai munka minőségét csökkentheti (pl.:továbbképzések), mely működési bírságot vonhat maga után.

A szakosított ellátásban kizárólag működési engedéllyel látható el a szakápolás tevékenysége. Rendkívül nagy problémát jelent, hogy kevés a szakápolói végzettséggel rendelkező munkavállaló, s nagyon kevés azon jelentkezők száma, akik a szakápoláshoz előírt szakképesítéssel rendelkeznek. Ennek egyik fő oka, hogy ugyanezen végzettséggel az egészségügyben magasabb bért kapnak a dolgozók, s ez a beszámolási évben még hatványozottabban jelent meg.

A szociális alapellátás (házi segítségnyújtás, étkeztetés, nappali ellátás) tekintetében a szakképesítési arány 100 %-os.

A feladatok tárgyevi alakulásának bemutatása

1. Szakosított ellátások: Idősek Otthona és Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Dombóváron két telephelyen, és Szakcsón 148 engedélyezett férőhelyen látjuk el a rászorulókat. A részlegek kihasználtsága 100%-os, azonban mindenhol várólista van. Minden részlegünkön átlagos és demens ellátottakat gondozunk. A demens betegek ellátása szakvéleményhez kötött, melyet szakorvos igazol.

A gondozási napok száma volt 2018. évben, az alábbi bontásban:

• Arany-sziget Idősek Otthona:	átlagos:	13 441
	demens:	13 156
• Platán Otthon:	átlagos:	6 230
	demens:	7 227
• Szakcs:	átlagos:	8 691
	demens:	1 507

Az ellátást igénybe vevők általános egészségi (fizikális, szellemi) állapota évről évre rosszabb. A jogszabályi változások megnehezítették a szakellátásba kerülés feltételeit. A gondozási szükségletvizsgálat pontrendszerének szűkítése következményeként jobbra magatehetetlen, teljes ellátásra szoruló ellátottakat tudunk felvenni, melynek következménye, hogy az idősellátás az ápolási feladatok irányába kell, hogy elmozduljon, háttérbe szorítva a klasszikus idősellátást. Mindez hatással van az intézmény költségvetésére is: nagyobb mértékben kell alap- és szakápolási eszközöket biztosítani. Az ellátottak biztonsága érdekében speciális gondozóágyak beszerzése válik indokolttá. A mosási, gyógyszer és gyógyászati segédeszközökkel történő ellátás is többletköltséget ró az intézményre. Lakóink 55%-a szenved szellemi leépülésben, és 75%-a mozgásában akadályozott. Teljes ellátásra szorul a lakók 60 %-a.

2. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Idősek Gondozóháza: Támasz Otthon

Dombóvár III. utca 22. szám alatt működik, 10 férőhelyen fogad átlagos és demens ellátottakat.

• Támasz Otthon:	átlagos:	1 554
	demens:	2 1063

A Gondozóház kihasználtsága 100 %-os. 2018-ban 4 fő átlagos és 6 fő demens gondozottat láttunk el, mindnyájan nők voltak, átlag életkoruk 82,2 év.

A Támasz Otthon határozott idejű működési engedéllyel rendelkezett 2016.12.31-ig. Nagy örömünkre Dombóvár Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz, melyre 20 M Ft. vissza nem térítendő támogatást kapott az intézmény akadálymentesítéséhez. A munkálatok 2015. szeptemberében kezdődtek és 2016. év januárjában a lakók ismét birtokba vehették a már felújított intézményt. Az épület teljes felújításához Dombóvár Város Önkormányzata és az Alkony Támasz Alapítvány is jelentős forrást biztosított.

Az Alapítványnak köszönhetően tudtuk szépíteni a közösségi helyiségeinket, ágyneműket vásároltunk és rendezvényeket szerveztünk.

Egészségügyi ellátás keretén belül orvosi vizitet, rendszeres szakorvoshoz való jutást, egészségügyi felvilágosító előadásokat, életmód tanácsadásokat tartottunk külső szakemberek

bevonásával. A lakók és dolgozók szűrővizsgálatokon vettek részt (tüdőszűrés, ortopédiai szűrés, neurológiai szűrés). Az alapgyógyszer listán szereplő gyógyszereket minden átmeneti ellátást igénybevevő lakó számára maradéktalanul biztosítottuk. Gondoskodtunk a testközeli és test távoli gyógyászati segédeszközök beszerzéséről.

Pszichés gondozás keretén belül biztosított volt lakóink számára az egyénre szabott bánásmód, törekedtünk az egyéni beszélgetéseken keresztül a mélyebb problémák feltárására, azok megoldásában való segítségnyújtásra. Rendszeresen, nagycsoportos foglalkozás keretén belül módszeresen igyekeztünk a közösségformálásra, az összetartozás érzésének, egymás megbecsülésének ébrentartására. Intézményi filozófiánk fontos része a hasznosság érzésének biztosítása, a megmaradt értékek előhívása, új képességek fejlesztése, lehetőség biztosítása a képességek élvezetére az élete utolsó percéig.

3. Nappali ellátás

Őszikék Szociális Alapszolgáltatások Intézménye, Támasz Otthon

Őszikék Szociális Alapszolgáltatások Intézményében 30, Támasz Otthon keretében 20 férőhelyen a nyújt szolgáltatást a rászoruló idős emberek számára.

A Dombóvár Arany J. tér 3. szám alatt működő Őszikék Szociális Alapszolgáltatások Intézményében a 30 férőhelyen belül 10 fő esetében, szakvélemény alapján pszichiátriai kórképpel rendelkezők számára biztosítunk ellátást. A Támasz Otthonnal együtt összesen 19 főre igényeltünk demens betegek ellátására kiemelt normatív támogatást, ez 7 fővel magasabb a tavalyinál. A kihasználtság mindkét nappali ellátást nyújtó intézmény esetén 100 %-os.

2018. évi feladatmutatóink:

– átlagos:	5 555
– demens:	3 783
– pszichiátriai betegek:	2 195

A nappali ellátás igénybevétele az ellátottaknak szállítási lehetőség biztosításával tesszük elérhetővé. Sajnos, az elmúlt évben a mikrobusz karbantartására és javítására több alkalommal kellett biztosítani a tervezettnél is magasabb összeget. A szállítást felügyelettel biztosítjuk közmunkás, ill. önkéntes bevonásával. A nappali ellátásban is érezhető az ellátottak állapotának romlása, ezért szükséges gondoskodni a szállításukról, mellyel biztosítani tudjuk a szükséges felügyeletet, a biztonságos otthonukból/otthonukba történő eljutást.

Mindkét gondozási forma esetében térítési díjat fizetnek az ellátottak.

Az „Őszikék” Idősek Klubja szolgáltatásait 2018. évben 51 fő vette igénybe: 18 fő átlagos, 19 fő demens személy és 14 fő pszichiátriai beteg.

Az ellátottak többsége az intézményi kisbusz segítségét igényelte a szolgáltatás eléréséhez.

Az Idősek Klubja feladatai: a klubtagok szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények között az egyedüllét érzésének megszüntetése, izolációjuk elkerülése, a tétlenség kóros következményeinek megelőzése, egészségi állapot figyelemmel kísérése és javítása, higiénés szükségletek biztosítása, az ellátást igénylők részére egészségi és mentális állapotuknak megfelelő egyéni és közösségi programok szervezése, életvezetési tanácsadás, más szociális ellátásokhoz segítség.

Az ellátottak egyrészt a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló önmaguk ellátására részben képes időskorúak, ezen belül demencia kórképpel rendelkező idősök, illetve pszichiátriai szakvélemény alapján közösségbe illeszthető pszichiátriai betegek. Az időskorú ellátottak helyben fogyasztással juthattak napi meleg ételhez, a demens, illetve pszichiátriai betegek részére a szolgáltatás igénybevételével egyidejűleg biztosított volt az étkezés.

Szükség esetén az ellátottak házi orvos javaslata, vagy zárójelentés alapján diétás ételt is igényelhettek.

A szolgáltatást igénybe vevők részére, szociális, mentális állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító közösségi kis és nagycsoportos foglalkozásokat szerveztünk a szabadidő hasznos eltöltésére a következőképpen:

Naponta szerveztünk a mozgással kapcsolatos közösségi programokat (torna, séta, tánc).

Igyekeztünk tájékoztatást nyújtani a lakókörnyezetünk és tágabb környezet aktuális híreiről. Rendszeresen kivitelezett, ismétlődő foglalkozások, kézműves foglalkozásokat tartottunk, melynek keretében dekorációkat, jelmezeket, kellékeket készítettünk az intézmény díszítésére, illetve előadásokhoz, fellépésekhez. Vallásgyakorlásra heti és havi rendszerességgel került sor, imaóra, szentmise, istentisztelet keretében.

Közösen készültünk az ünnepekre és rendezvényekre, hiszen az idősebb generáció élettapasztalata példaértékű és hasznos számunkra.

Tartalmas kulturális programokat is szerveztünk. (szellemi vetélkedők)

A névnapokat és születésnapokat havonta közösen ünnepeltük.

Szívesen vettek részt egymás között zajló szellemi erőpróbákon: nyelvtörőn, szójátékban, kérdezz-felelek játékban, ahol megmérethették tudásukat.

Az ellátottak több esetben részt vettek az „Arany-sziget” Idősek Otthona rendezvényein is.

Kiemelt jelentősebb programjaink: Farsang, Húsvétköszöntő, Szüreti fesztivál, Idősek Világnapja, Hagyományörző kirándulás, Kenyér Ünnepe, Szociális Munka napja, Idősek Nagy Karácsonyi Ünnepe.

Önkéntesek segítségével, több alkalommal közös sétát tettünk a helyi „Szigeterdőbe”, a városközpontba, helyi járattal kirándultunk a Szállásréti-tóhoz, Alsómocsoládon vers és mesemondó versenyen képviseltettük magunkat. Kihívás Napja program alkalmával a Csillagfény presszónál sportoltunk időseinkkel, a legaktívabb résztvevőkként hozzájárultunk ahhoz, hogy az újdombóvári körzet pénznyereményben részesült, amit a körzet fejlesztésére fordítottak. Egyházaskozárra is eljutottunk ahol rétest fogyasztottunk, lángospartyt vettünk részt több alkalommal mind helyben, mind a Csillagfény presszónál. Köszí kávé programon a Dóri Ház javára szerveztek adománygyűjtést, ahol jelentős létszámmal jelentünk meg. Két alkalommal Gunarasra is eljutottunk, ahol a Camping étteremben zenés délelőttöt töltöttünk el, továbbá palacsintát fogyasztottunk.

Demens ellátásban részesülőket az idősök klubjának közösségi rendezvényeibe a lehető legteljesebb mértékben bevontuk, részükre a felügyeletük szervezése mellett különösen hangsúlyt fektettünk állapotukat megőrző és szinten tartó foglalkozások lebonyolítására. Az ő foglalkozásuk kiscsoportos formában, foglalkoztatási irányelv és szakmai program alapján zajlott. Az ellátásra szolgáló helyiségek tárgyi feltételei és színvilága intézményünkben elősegítik a demens ember könnyű és biztonságos közlekedését, tájékozódását, hozzájárulva ezzel biztonságérzetének növeléséhez.

A pszichiátriai betegek ellátása fokozott odafigyelést és következetes munkavégzést igényelt. Igénylik az életvezetési tanácsadást, egyéni beszélgetéseket, kiscsoportos formában inkább a kézműves foglalkozásokat kedvelték, egyénileg rajzoltak, színezték, (mandala, üvegfestés,

kifestő). A felnőtt pszichiátriai gondozóval és a közösségi ellátással folyamatos volt az együttműködés.

Közcélu foglalkoztatásban részesülő személyekre is egész évben szükségünk volt: takarító és a kisbuszon személyi kísérő segítette a munkánkat.

Közcélu foglalkoztatásban részesülő személyekre is egész évben szükségünk volt: takarító és a kisbuszon személyi kísérő segítette a munkánkat.

Nappali Melegedő

A hajléktalanokat ellátó 25 férőhelyes nappali melegedő kihasználtsága a krízisidőszakban (január, február) meghaladta a 100 %-ot. A költségvetési tv. értelmében, az eseménynapló alapján számított létszám, amely naponként nem lehet több a működési engedélyben szereplő férőhelyszám 150%-ánál. Feladatmutató: 6 007. A tisztálkodási, mosási lehetőség egész évben biztosított az ellátottak számára. Július óta a Magyar Élelmiszer Bank és a TESCO áruházlánc közreműködésével folyamatosan kenyéradományt biztosítunk a rászorulóknak. Karácsonykor és szilveszterkor jelentős mennyiségű élelmiszert kaptunk ezen pályázat keretében. A Nappali Ellátásban részesülők karácsonyi műsort adtak, melyre eddig nem volt példa az intézmény fennállása óta.

Népkonyha

2018-ban 6 133 adag ételt osztottunk ki a szociálisan rászorult ellátottaknak. A napi átlagforgalom 25 fő volt, a kihasználtság 100 %-os.

Szociális étkeztetés

Az ellátást igénylők a korábbi évekhez hasonlóan 2018. évben is az időskorúak nappali ellátásaiban helyben fogyasztással, az Arany Sziget Idősek Otthona főzőkonyhájáról történő elvitellel, illetve intézményi gépkocsival lakásra szállítással jutottak meleg ételhez.

Feladatunk azoknak a szociális rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodás, akik önmaguk, illetve eltartottjaik számára tartósan vagy átmeneti jelleggel más módon nem képesek. A szociális rászorultságot önkormányzati rendelet szabályozza.

2018. évben összesen 124-en vették igénybe a szolgáltatást, az Őszikékben helyben étkezéssel, illetve az „Arany-sziget” Idősek Otthona főzőkonyhájáról elvitellel 33 fő részesült ellátásban, 91 fő számára az otthonába intézményi gépkocsival, kiszállítás keretében nyújtottunk szolgáltatást. Helyben étkezés, illetve elvitel keretében közel 4900 adag, míg kiszállítási étkeztetés keretében több mint 13000 adag meleg ebéd jutott el az ellátottakhoz.

2018. évben nem változott a térítési díj és viszonylag stabil napi ellátotti létszámmal (kb. 52 fő) a kiszállítási étkeztetést. Az igények kielégítését egy, vagy két szállítási útvonal beállításával, délután 13 óráig sikerült megoldani.

Szükség esetén, szakorvosi igazolás ellenében diétást étkezést is biztosítottunk.

Az ételszállító edények sérülését, elhasználódását is figyelembe vettük, cseréjük folyamatosan történt.

A szakmai munkát a szociális segítő helyettesítésének megoldása időnként nehezítette, főleg szabadságolás időszakában. A nappali ellátásban, illetve a házi segítségnyújtásban dolgozó kollégák vállalták át a feladatot.

A szakhatóságok és a HACCP Minőségirányítási Rendszer előírásait, a higiéniai követelményeket a munkavégzés folyamataiban betartottuk.

Az ellátottak személyi térítési díjat valamennyien megfizették.

Házi segítségnyújtás

Szolgáltatás célja az ellátottak önálló életvitelének megőrzése, a minél hosszabb ideig saját otthonban maradásuk biztosítása.

2017. január 1-től megszűnt az óraalapú szolgáltatásnyújtás követelménye, a szabályozás nem korlátozta a házi segítségnyújtás napi időtartamát az értékelő adatlapon elért pontszám szerint. Ez lehetővé tette az ellátott szükségleteihez igazodó, rugalmas szolgáltatás biztosítását. A szociális segítség, személyi gondozás tevékenység-kategóriákba történő besorolás alapja továbbra is a pontszám, **de az óraszám meghatározása nélkül.**

A házi segítségnyújtás feladatai két tevékenységi csoport köré sorolódtak.

Az önállóság mértékét felmérő értékelő adatlap szerint, azok az ellátottak, akik 20 pont alatti értéket képviselnek szociális segítséget kaphatnak (például a takarítás, bevásárlás, mosás, segítségnyújtás ételkészítésben, étkezés előkészítésében, mosogatás, tüzelőbehordás, télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt). 20 pont felett személyi gondozást vehetnek igénybe a rászorulóknak, mely magába foglalja a gondozási és ápolási feladatokat: mosdatás, fürdetés, öltöztetés, inkontinencia ellátása, étkeztetés, folyadékpótlás, gyógyszer adagolás, stb.

Az ellátottal segítő kapcsolat kialakítása céljából információt, tanácsadást és mentális támogatást nyújtunk, családdal a kapcsolattartást segítjük, érdekeinek védelmében ügyintézés végzünk.

Ha szükséges a személyi gondozás mellett az ellátottak szociális segítséget is kérhetnek.

A gondozónők naponta vezetett tevékenységi naplója a jogszabályi előírásoknak megfelelően került kitöltésre.

2018. évben összesen 94 fő vette igénybe a házi segítségnyújtást, a december 31-i állapot szerint 61 fő személyi gondozásban 4 szociális segítségben részesült.

Az év második felétől jelentős relatív csökkenés volt tapasztalható az ellátotti létszámban, melynek oka elsősorban az átlagosnál több elhalálozás, illetve magasabb szintű ellátásba (idősek klubja, bentlakás) történő bekerülés volt. Ez főleg az amúgy is napi látogatást igénylő ellátottakat érintette. Ezt a tendenciát az ellátásba kerülő új ellátottak száma - a szórólapozás, illetve az újsághirdetés ellenére - sem tudta ellensúlyozni.

További problémaként merült fel az új ellátotti igények felmérésekor, hogy gyakran csak a lakókörnyezeti higiénéiával kapcsolatos feladatokhoz (takarítás) kértek volna segítséget a leendő ellátottak, vagy hozzátartozóik, míg a klasszikus, szakképzettséget igénylő gondozási feladatokra jóval kisebb érdeklődés, vagy szükség jelentkezett.

Az intézményi térítési díj az előző évhez képest nem változott, az ellátottak fizetési kötelezettségüknek eleget tettek.

A 8 fő gondozónő kerékpárral közlekedett, a nagyfokú igénybevétel miatt szükséges volt kisebb-nagyobb javításokat végeztetnünk.

2017. év végén önkormányzati támogatásból egy két ütemből álló beszerzési folyamat második ütemének keretében 2018. év elején további 4 db új kerékpár beszerzésére kerülhetett sor, ismét 300.000 Ft értékben, így fél év alatt valamennyi gondozónő új kerékpárhoz juthatott..

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetésében nem volt változás 2018. évben:

- A segélyhívások fogadását és koordinálását a Platán Otthonban kialakított diszpécser és szakmai központ látta el folyamatos készenlétet biztosítva.
- A 30 percen belüli segítségnyújtás folyamata eljárásrend alapján működött:
- Segélyhívás esetén az intézményben műszakot teljesítő gondozónő fogadta a riasztást és mobiltelefonon értesítette az ügyeletes tiszteletdíjas gondozót, aki helyszínre érkezett és megtette a szükséges intézkedést.

Dombóváron, illetve 12 kistérségi településen (Attala, Csikóstóttós, Dalmand, Döbrököz, Gyulaj, Kapospula, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Szakcs, Várong) összesen 22-23 fő gondozó látott el tiszteletdíj ellenében ügyeleti feladatot. Év közben többször is történt személyi változás mind Dombóváron, mind a vidéki településeken, a kilépő ügyeletesek pótlása igen nehézkes volt, vagy nem volt megoldható, így Gyulajon egyedül látott el 24 órás szolgálatot az ügyeletes.

2018. évben szociális rászorultság alapján 125 fő vette igénybe a szolgáltatást.

A 125 főből 104 fő egyedül élő (101 fő 65 év feletti, 2 fő súlyosan fogyatékos és 1 fő pszichiátriai beteg), illetve 21 fő kétszemélyes háztartásban élő (16 fő 65 év feletti, 4 fő súlyosan fogyatékos és 1 fő pszichiátriai beteg) személy vette igénybe a szolgáltatást

Szociálisan nem rászorult ellátottunk nem volt.

A segélyhívások száma éves szinten: 499 db, ebből a segítségnyújtást igénylő, éles riasztás 44 db, a téves riasztások száma: 57 db, próbariasztást 398 alkalommal végeztek a kollégák.

Havonta az ellátási területen átlagosan 8-9 db éles, segítségnyújtást igénylő, illetve a helyszínre érkezéskor téves riasztásként rögzített segélyhívás történt, túlnyomó részt Dombóváron, jellemzően a kora délutáni órákban.

A riasztások okai legtöbbször elesésként, rosszullétként, téves riasztásként jelentkeztek.

A probléma megoldását felsegítéssel, beszélgetéssel, megnyugtatóssal, gyógyszer bevitel ellenőrzésével, saját gyógyszer beadásával, ügyeletes orvos/mentő hívásával, vérnyomásméréssel, hozzátartozó értesítésével oldották meg a kollégák.

A szolgáltatás biztonságos működtetése érdekében próbariasztásokat végeztettünk, melyre vidéken az ügyeleteseket, míg Dombóváron elsősorban házi gondozó kolleganőket kértük meg. Az ellátásért megállapított személyi térítési díjat Dombóváron, Attalában, Kurdon, Kocsolán, Döbröközön, Gyulajon és Szakcsón az ellátottak valamennyien megfizették.

Kapospulán, Várongon és Lápafőn az ellátottak személyi térítési díját az önkormányzatok átvállalták.

Egész évben folyamatosan hangsúlyt fektettünk az ügyeletet ellátó gondozók konzultációjának lehetőségére.

2018. évben is több esetben problémaként jelentkeztek a jelzőkészülékek meghibásodásai, ezeket cserélni kellett az érintett ellátotknál.

Nagyobb problémaként merült fel több alkalommal is a dombóvári átjátszó állomás üzemzavara, mely az állomás egyre gyakoribb újraindítással volt csak orvosolható.

2019. évben mindenképpen szükségesnek látjuk a siófoki kivitelező cég (Techno-tel Kft) megbízásával történő rendszer átvizsgálást, illetve a szükséges javítási feladatok elvégzését a szolgáltatás megbízhatóságának fenntartása érdekében.

A diszpécser központ szoftverének karbantartására külső cég bevonásával került sor.

Az év közben meghibásodott telefonkészülékek cseréjét elvégeztünk.

Technikai részleg

A központi intézmény mosodával és konyhával is rendelkezik. A mosodai gépeket rendszeresen karbantartjuk. Az ágynemű, valamint a lakók alsó és felső ruházatának fokozottabb szennyeződése növeli a mosószer, fertőtlenítőszer költségeit, és maga után vonja a víz,- villany- és gázszámla emelkedését is. A költségek tervezésénél ezeket a szempontokat elengedhetetlenül figyelembe kell venni.

A konyha létszáma 9 fő, melyből 1 fő felmentését tölti. Biztosítja a jogszabályban előírt étkezést és a diétát. Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 3. számú melléklete szerint még további 4 fő konyhai dolgozó foglalkoztatása lenne javasolt. A jelenlegi létszámmal nagyon nehéz a folyamatos munkarendet és a műszakot biztosítani. Folyamatosan problémát okoz a konyhai gépek meghibásodása. Munkavédelmi ellenőrzés során felfüggesztésre került a krumpli koptató és a szeletelő gépünk. A hibákat elhárítottuk, de azóta is többször meghibásodtak, mely jelentős kiadást okozott. Sajnos e gépek cseréjére is szükség lesz az idei évben, mely nagy beruházást jelent.

A takarításnál jelentős többletköltséget okozott, hogy a TMKH Dombóvári Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya minden részlegünkénél előírta a takarító koci beszerzését és az Infekciókontrollban szereplő anyagok biztosítását.

Térítési díj

Az ellátásokért térítési díjat állapít meg az önkormányzat. Minden év április 1.-től kerül sor a térítési díj felülvizsgálatára. Az intézmények tekintetében az intézményi térítési díjat 47 fő tudja megfizetni saját jövedelméből, 19 fő nem tudja megfizetni a térítési díjat, így jövedelme 80 %-a kérhető csak el. A többi esetben a különbözetet a hozzátartozó egészíti ki.

A **térítési díj hátralék** csak hozzátartozói elmaradásból keletkezett. 2 fő bírósági eljárása 2011-től még a mai napig is tart.

Térítési díj hátralék a tartós bentlakást nyújtó részlegekben:

2012.:	414 586 Ft
2013.:	105 750 Ft
2014.:	0 Ft
2015.:	0 Ft
2016.	55 800 Ft
2017.	0 Ft
2018.:	0 Ft
össz:	576 136 Ft

A térítési díj hátralékot nyilvántartjuk és negyedévenként megküldünk a fenntartónak további intézkedés céljából, a törvényi előírásoknak megfelelően. 2 hozzátartozó fordult bírósághoz a kötelezettség megállapítása miatt. Van olyan tétel, ami végrehajtás alatt áll, van olyan, aminek

törlését kértük, mert behajthatatlan. 2 tétel még bírósági eljárás alatt áll, ezösszecszerűségében 576 136 Ft. A behajtásról a fenntartónak kell gondoskodni.

A telephelyeken működő intézmények épületei felújításra szorulnak. A Platán Otthon esetében a tetőcsere, nyílászárók cseréje egyre sürgetőbb probléma. Súlyos problémát okoz, hogy az intézmény az akadálymentesítés hiánya miatt határozott működési engedéllyel rendelkezett 2018. 12. 31-ig, melyet az idei évben 2020. december 31-ig meghosszabbítottak. A beázások elhárítása szinte megoldhatatlan problémát jelent az intézménynek, mely már az elektromos hálózatot is veszélyezteti.

A nappali melegedő és népkonyha önkormányzati lakásokkal egy épületben működik. A dolgozók számára nincs átöltözésre lehetőség sem, vizesblokk nem áll a rendelkezésre. Az ellátottak számára nem tudjuk biztosítani a jogszabály által előírt pihenő helyiséget. Bízunk abban, hogy a nappali melegedő- és népkonyha pályázati forrásból az idei évben felújításra kerül.

Az Aranysziget Idősek Otthonában a hotel szárny vizesedésének megszüntetése (mely már olyan fokú, hogy a lakók egészségi állapotát és az elektromos hálózatot is súlyosan veszélyezteti) keretében 2 szobát teljesen felújítottunk és sikerült megtalálni a vizesedé okát, mely csőtörés volt. Ezt a biztosító felé is jeleztük, akik elismerték a kárt és a biztosítóra eső rész kifizették (2 085 355.-) az intézménynek. A másik két szoba felújítása az idei évben történik. A hibák megszüntetésére a TMKH Népegészségügyi Szakigazgatási szerve kötelezte az intézményt.

A rendelkezésre álló források tekintetében a feladat ellátás szinten tartása nehézséget okozott, mivel fejlesztésre és felújításra nem volt lehetőség. A karbantartásra betervezett összeg sok esetben nem volt elegendő, mert a meghibásodás kijavítása nagyobb összeget igényelt (pl. mikrobusz, konyha eszközök, mosógép, kazán). A nagy és kis értékű eszközök (ágyak, ágycsok, matracok, textíliák, kések, tányér stb.) beszerzése nagyon minimális volt a múlt évben: mindez az ellátás biztonságát és szakmai színvonalát veszélyezteti, s ellenőrzések alkalmával bírságot vonhat maga után.

Mindezek ellenére intézményünk igyekszik a lehetőségekhez mérten széleskörű, minőségi szolgáltatást biztosítani ellátottai számára az egymásra épülő szakfeladatain keresztül.

4. Alapellátások

Család és Gyermejjóléti Központ

2016. január 1-jétől a járásszékhely önkormányzat feladatkörébe került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása – a család és gyermejjóléti központ működtetése.

A Dombóvári ESZI-ben önálló szakmai egységként működik a család- és gyermejjóléti szolgálat és a család- és gyermejjóléti központ.

A család- és gyermejjóléti központ a feladatait - a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. rendelkezései alapján látja el.

Ellátási területe a dombóvári Járás települései: Dombóvár, Szakcs, Lápafő, Várong, Attala, Kapospula, Jágónak, Nak, Szakcs, Kocsola, Dalmand, Kurd, Csibrák, Döbrököz, Kaposszekcső, Csikóstóttós.

Az Intézményünkben működő család- és gyermejjóléti szolgálat ellátási területe Dombóvár, Szakcs, Lápafő, Várong, míg a Járás többi településain a feladatokat a „Kapos-menti” Segítő Kéz Alapszolgáltató Intézmény látja el.

A család- és gyermekjóléti központ a feladatait - a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. rendelkezései alapján látja el.

Ellátási területe a dombóvári Járás települései: Dombóvár, Szakcs, Lápafő, Várong, Attala, Kapospula, Jágónak, Nak, Szakcs, Kocsola, Dalmand, Kurd, Csibrák, Döbrököz, Kaposszekcső, Csikóstóttós.

A Család- és gyermekjóléti Központ feladatait tekintve:

- havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít,
- tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról,
- amennyiben a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, bevonja a szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába.

A fentiekben túl:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít.

A család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai:

- **Kapcsolatügyelet:** munkaidőben igény szerint. Munkaidőn túl, illetve hétvégén a hónap minden 2. illetve 3. szombatján; (8.00-10.00; 10.00-12.00 óra között) és a hónap minden 3. szerdáján, munkaidőn túl (16.00-18.00 óra között), maximum 2 család részére, alkalmanként/családonként 2 óra időtartamban.

A szolgáltatás igénybevételére a gyámhivatallal illetve a bírósággal előre egyeztetett időpontban van lehetőség, az erre kijelölt kapcsolatügyi helyiségben.

- **Jogi tanácsadás:** keddenként 14⁰⁰-16⁰⁰
- **Pszichológiai tanácsadás:** csütörtökönként 8⁰⁰-12⁰⁰

- **Családkonzultáció:** igény szerint
- **Kórházi szociális munka:** felelőse Staub Mónika esetmenedzser. Intézményünk együttműködési megállapodást kötött a helyi, illetve a kaposvári, szekszárdi és szigetvári kórházakkal, mivel a járás településein élők ellátása ezekben az intézményekben történik.
- **Készenléti szolgálat:** célja a Család- és Gyermejjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.
- **Iskolai szociális munka:** Az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak nyújt támogatást azáltal, hogy egyéni és csoportos formában segíti
  - a) a gyermeket a korának megfelelő, nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez, tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
  - b) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását,
  - c) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában, és
  - d) a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.
 2018 szeptemberétől a járás összes érintett intézményében biztosítjuk ezirányú szolgáltatásainkat, ez 4467 gyermeket jelent, a következő megoszlásban:
 óvoda: 879 fő
 általános iskola: 2180 fő
 szakközépiskola: 356 fő
 szakiskola: 14 fő
 gimnázium: 502 fő
 szakgimnázium: 536 fő.

Személyi és tárgyi feltételek:

A Család- és Gyermejjóléti Központban foglalkoztatottak feladatszerinti megoszlása:

5 fő esetmenedzser (1 fő osztott munkakörben)

2 fő szociális diagnózis felvételi szakértő (heti 20-20 órában)

4 fő óvodai- iskolai szociális segítő (1 fő osztott munkakörben)

A központ vezetői feladatait jelenleg az intézményvezető helyettes látja el.

Az alkalmazottak közül egy fő kivétellel mindenki rendelkezik jogszabályban előírt végzettséggel. A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet lehetőséget ad arra, hogy a szükséges végzettség öt éven belüli megszerzéséről nyilatkozatot tegyen a munkavállaló, ez adott esetben megtörtént.

Mindenki számára megfelelő irodahelyiség áll rendelkezésére, ahol ellátják az adminisztrációs és egyéb feladataikat, ehhez szükséges technikai eszközök biztosítottak. Valamennyi munkatársunk rendelkezik szolgálati mobiltelefonnal, valamint az internet-hozzáférés, elérhetőséggel.

A járás településeire saját gépjárművel és tömegközlekedéssel jutnak el. A területet igyekeztünk úgy felosztani a munkatársak között, hogy lehetőség szerint ne legyen szükség a tömegközlekedéshez igazodni, ezáltal hatékonyabban gazdálkodhatnak a munkaidő maximális kihasználásával.

A Család- és Gyermejjóléti Központ rendelkezik kapcsolatügyeleti helyiséggel, interjúszobával, tanácskozóval. Nagyobb rendezvények megrendezéséhez az

épületegyüttesben található, a Város- és Lakásgazdálkodás NKFT. tulajdonában lévő konferenciaterem áll a rendelkezésünkre

Statisztikai adatok:

Védelembe vett gyermekek száma: 104 fő

Nevelésbe vett gyermekek száma: 122 fő

Családba fogadás: 39

Megelőző pártfogás: 2

Ideiglenes hatállyal elhelyezett: -

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek:

- szociális segítő tevékenység: 131 alk.
- családlátogatás: 945 alk.
- környezettanulmány készítése: 158 db.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek:

- kapcsolatügyelet: 62 alk., ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett 47 eset
- jogi tanácsadás: 72 eset
- pszichológiai tanácsadás 50 eset
- családkonzultáció: -
- óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység: 35 alk.
- kórházi szociális munka 14 alk.
- készenléti telefon hívás: 8 db

A Család- és Gyermekjóléti Központ kapcsolata a Dombóvári járásban működő szolgálatokkal:

Ellátási területünkön két család- és gyermekjóléti szolgálat működik: egyik intézményünk részeként önálló, szakmai egységként négy település ellátását fedi le, a másik a Kapos-menti „Segítő kéz” Alapszolgáltató Intézmény (telephelye: 7251 Kapospula, Szabadság u. 4.), amely 12 kistéleplést lát el.

Az egyes feladatok teljesítésének mikéntje a protokoll előirányzatai mentén történik. Munkánk minél pontosabb elvégzéséhez nagy segítséget nyújtanak a szakmai fórumok és a különböző a szakminisztériumok által kiadott segédanyagok.

A család- és gyermekjóléti központ havonta két alkalommal felváltva tart esetmegbeszélést a család- és gyermekjóléti szolgálatok részére, melyek a munkamódszerek megbeszélésére, az egységes adminisztráció vezetésére irányulnak. Ekkor kerül sor a közös esetek megbeszélésére, illetve a különböző esetleges közös esetkonferenciák, team megbeszélések egyeztetésére.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok heti rendszerességgel átadták a központ részére a „heti jelentést”, melyben a különböző helyekről érkezett jelzéseket és az azokra tett intézkedéseket rögzítette a család- és gyermekjóléti szolgálat jelzőrendszeri felelőse.

Észlelő-jelzőrendszer működése, szakmai kapcsolatok:

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját. Jelzőrendszeri tanácsadó: Süveges Zsolt esetmenedzser.

A központ alapvető prevenciós feladata az észlelő-jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi mindazoknak a szakembereknek az együttműködését, akik akár intézményes, akár egyéb hivatalos, szabályozott keretek között kapcsolatba kerülhetnek a gyermekekkel.

A helyi jelzőrendszer tapasztalataink szerint –az élő, személyes kapcsolatok miatt is- jól működik, a jelzőrendszeri tagok már kizárólag írásban jeleznek, nagyon sok esetben az intézményi e-mailre érkeznek a jelzések.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Hatósági és Gyámügyi Osztályával, annak ügyintézőivel napi munkakapcsolatban voltak a gyermekjóléti szolgálat munkatársai 2018-ben is. Folyamatosan

kérte fel a Család- és Gyermekjóléti Központot a Hatósági és Gyámügyi Osztály környezettanulmányok készítésére, nevelésbe vételi ügyekben, elhelyezési értekezleteken való részvételre, javaslatételre, védelembe vétellel kapcsolatos javaslatételre, védelembe vételi ügyek felülvizsgálatára.

Az oktatási-nevelési intézményekkel az együttműködés szintén napi szintű, jelzési kötelezettségüknek eleget tesznek igazolatlan iskolai hiányzásokról, iskolai konfliktusokról, magatartási problémákról azonnal jeleznek.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztályának pártfogó felügyelőjével az elmúlt év folyamán többször személyes konzultációt folytattak az esetmenedzserek a közös ügyek kapcsán. A tavalyi év folyamán néhány közös eset kapcsán már a megelőző pártfogás alkalmazására is sor került.

A védőnői szolgálat szakemberei probléma esetén szóban és írásban is jeleztek, közös családlátogatásokra, konzultációkra került sor. Tapasztalataink szerint a két szolgálat szakemberei között jól működő munkakapcsolat volt.

Jelentős szakmaközi kapcsolatok alakultak ki a jelenleg megvalósítás alatt lévő pályázatok kapcsán, együttműködésünk mellett kollégáink is részt vállalnak a futó pályázatok sikerességében. (EFOP, TOP, EFI, FSZK, stb.)

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti alapellátások célja

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló - 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 39. § (2)-(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64 § rendelkezései alapján látja el.

A gyermekjóléti szolgáltatás

A szolgáltatás tartalma:

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

- b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- c) a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- d) a szabadidős programok szervezése,
- e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- c) a jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében

- a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- c) kezdeményezni
  - ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
  - cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
  - cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,
  - cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét

A család- és gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel illetve szolgálatokkal - **szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.**

A gyermekjóléti szolgáltatást **ellátások teljesítésével** (gondozással), **ellátások közvetítésével** (szolgáltatás) vagy **szervező tevékenységgel** (szervezés) kell biztosítani.

A gyermekjóléti szolgálat szolgáltatás közvetítésével segíti elő a gyermek vagy családtagja hozzájutását valamely – nem a szolgálat által nyújtott – szolgáltatáshoz.

A gyermekjóléti szolgálat szervezési feladatai körében gondoskodik a szabadidős programok, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködésének a szervezéséről.

Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,

d) szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT FELADATAI

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait **tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával**, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, **ellátások közvetítésével** látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat **tájékoztatási feladat körében** szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja

a) a szülőt, illetve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,

b) a válsághelyzetben levő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,

c) a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről, és

d) az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

Szociális segítőmunka keretében:

a) segíti az igénybevevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,

b) az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybevevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait „természetes támaszait”, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,

c) koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,

d) az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a család- és Gyermekjóléti központ bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása,

a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, illetve –az előbbieket mellett –a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,

e) a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét,

f) közreműködik a válsághelyzetben levő várandós anya problémáinak rendezésében.

A szociális segítőmunka során valamennyi család esetében legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni.

Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében:

a) folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,

b) a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,

c) a válsághelyzetben levő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, és

d) segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából:

a) olyan szabadidős és közösségi, közösségfejlesztő programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőknek aránytalan nehézséget okozna, és

b) kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél ezen programok megszervezését.

Hivatalos ügyek intézésben való közreműködés körében:

a) segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,

b) tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségéről,

c) a gyámhivatal, valamint a család-és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít,

d) a gyámhivatal felkérésére - tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés

szükségessége merül fel, esetmegbeszélést kezdeményez.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család-és gyermekjóléti központ értesítése mellett közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése körében:

- a) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- b) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban–krízishelyzet esetén utólagosan –történi teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- c) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- d) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- e) a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- f) veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- g) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17§ (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- h) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család-és gyermekjóléti központnak,
- i) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- j) egy gyermek, egyén vagy család ügyében, a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- k) éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- l) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat több családsegítőt foglalkoztat, közülük települési jelzőrendszeri felelőst kell kijelölni a fenti feladatokra, illetve azok koordinálására.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a család- és gyermekjóléti központot.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. A szakmaközi megbeszélésre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

Éves szakmai tanácskozás:

Minden év február 28-ig kell megszervezni, és arra meg kell hívni

- a) a települési önkormányzat polgármesterét, illetve a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,
- b) a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- c) a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- e) a gyámhatóság munkatársait,
- f) a fiatalok pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét,
- g) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek-és ifjúságvédelmi koordinátort.

Jelzőrendszeri intézkedési terv:

Az éves települési szintű jelzőrendszeri intézkedési tervet a család-és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolóiból készült összegzés megállapításait és tanulságait, mely helyzetképet ad a település szociális és gyermekvédelmi helyzetéről, jellemző problémáiról
- b) az előző évi intézkedési terv célkitűzéseinek megvalósulását, annak elemeit,
- c) a következő év célkitűzéseit,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Adminisztrációs tevékenységi kör:

- a) Amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le,
- b) a szolgáltatást igénybe vevő nagykorú személlyel együttműködési megállapodás megkötésére kerül sor, a cselekvőképességében a gyermekjóléti, szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy esetén a gondnoka hozzájárulásával,
- c) esetenaplót kell vezetni
- d) KENYSZI változás–az egy interjúval lezárható esetekben is fel kell vinni a rendszerbe (személyes adatok, TAJ azonosító)

A 2018-es év során az új kétszintű feladatellátás szakmai protokolljának megfelelően az adminisztrációs útmutató szerinti szükséges dokumentációt, adatlapokat vezetni szakmai egységünk.

Klienseinket az adatkezeléshez való hozzájáruló nyilatkozatot követően nyilvántartásba vesszük.

Személyi és tárgyi feltételek:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait jelenleg 1 fő szakmai vezető és 4 fő családsegítő látja el, ami a települések lakosság számára vetített törvényi előírásnak megfelel. Több éven át a jogszabályban meghatározottnál kevesebb munkatárs látta el a feladatokat, amely létszámhiány nagy terhet rótt a kollégákra.

2018 utolsó negyedében 1 fő családsegítő felvételére került sor a meglévő munkatársak mellé, így teljessé vált a szakmai minimum létszám. A szolgálatnál asszisztensi munkakörben dolgozó munkatársunk vállalta a felsőfokú képesítés megszerzését, így lehetőség nyílt családsegítői munkaköri átsorolására.

Szabadság, ill. egyéb távollét esetén a feladatellátás egymás helyettesítésével biztosított.

Családsegítők száma, végzettségük felsorolása	5 fő – ebből 1 fő szakmai vezető 3 fő szociálpedagógus-ebből 1 fő szociálpolitikus mesterképzés folyamatban 1 fő szociális munkás (egyetem) 1 fő szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző (nyilatkozott az előírt felsőfokú végzettség 5 éven belüli megszerzéséről)
asszisztensek száma	-

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Család- és Gyermekjóléti Központtal egy telephelyen, Dombóvár Kinizsi u. 37. szám alatti épületben helyezkedik el, ami nagyban elősegíti a két szakmai egység hatékony együttműködését.

A szolgálat munkatársainak két irodahelyiség áll a rendelkezésére a munkavégzéshez, minden munkatársnak önálló íróasztal, személyi számítógép, internethasználat, vonalas telefonkészülék, valamint flottás mobiltelefon biztosított. Az egyéb, munkavégzéshez szükséges közös használatú eszközökkel - nyomtató, fénymásoló, fax – is rendelkezünk. Az ügyfélfogadáshoz rendelkezésre álló irodákon kívül – az esetkezelés jellegétől függően szükséges – interjúszoba is kialakításra került, valamint lehetőség van a kapcsolatügyi helyiségben is a klienssel történő négy szemközti beszélgetésre, amennyiben az nincs használatban kapcsolattartásra. Ezeket a helyiségeket a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a közösségi ellátások munkatársaival megosztva használjuk. A munkavégzéshez megfelelő a munkakörnyezet és a tárgyi feltételek.

Ellátási területünk a Dombóvári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések: Dombóvár és külterületei, Szakcs, Lápafő, Várong

Szolgálatunk ügyfélfogadás rendje:

Dombóvár:

Hétfő	8.00 – 16.00
Kedd	8.00 – 16.00
Szerda	8.00 – 16.00
Csütörtök	8.00 – 16.00
Péntek:	ügyfélfogadás nincs

Ügyfélfogadás a közös önkormányzathoz tartozó egyéb településeken:

Szakcs:

Hétfő: 9.00 – 11.00 óráig fogadóóra, ezt követően terepmunka, családlátogatás

Várong:

Kedd: 9.00 – 10.30 óráig fogadóóra, ezt követően terepmunka, családlátogatás

Lápafő:

Kedd: 11.30 – 13.30 óráig fogadóóra, ezt követően terepmunka, családlátogatás

A vidéki településekre egy kollégánk jár ki heti rendszerességgel, aki a hétfői, keddi napon teljes munkaidejét a fenti településeken tölti (kedden megosztva a két település között). Az új családsegítő felvételével lehetőség nyílt arra, hogy az indokolt eseteknél párban tudnak menni a kollégák a vidéki családokhoz is. A Dombóvár közigazgatási területéhez tartozó pusztákra családsegítői esetkezelést, gondozásba vételt indokoló esetben (rendőrségi, oktatási-nevelési intézményi jelzés, gyámhivatali megkeresés stb.) főként ő jár ki a tanyagondnokkal együtt ezekre a településekre, de néhány esetben más kolléga is dolgozik ezen a területen, Mászlony puszta terület átadásra került új munkatársunknak.

Tárgyi feltételek a vidéki településeken:

Szakcson a Polgármesteri Hivatalban külön iroda áll munkatársunk rendelkezésére, amelyben fénymásoló és vonalas telefonkészülék is biztosított (mobil térerő hiányos a településen). Számítógép, ill. internethasználat az iroda melletti könyvtárhelyiségben elérhető a szociális ügyintéző segítségével. A településre való kijárási távolsági autóbusszal történik, a településen belül jó idő esetén kerékpárral, egyéb esetben gyalog közlekedik kollégánk.

Várongon a Teleház könyvtárában van lehetőség a fogadóóra megtartására, ahol az ügyintézéshez szükséges számítógép és internetelérés a Teleház vezetőjének segítségével rendelkezésre áll. A településre buszjárárral érkezik munkatársunk, onnan megy tovább Lápafőre.

Lápafőn kevésbé ideálisak a feltételek, a könyvtár alkalmas a kliensek fogadására, de a technikai eszközök (számítógép, nyomtató) gyakran nem működőképesek. A településre kollégánkat Várongról viszi át az ebédszállító autó.

A dolgozók a jogi szabályozásnak megfelelően munkaidőkeretük 50 %-át kötetlen munkaidőben terepmunkával, családlátogatással töltik önálló munkaszervezéssel, vagy a központ, közösségi ellátások munkatársaival együttműködve, egyeztetve.

Szolgálatunk a jogszabályok által előírt rendben végzi a szakmai tevékenységét, a szükséges nyilvántartásokat, esetfeljegyzéseket, dokumentációt vezeti.

A szolgálat szakmai vezetője a központvezetővel együtt részt vesz a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság „A szociális ágazati módszertani és információs rendszereinek megújítása” c. kiemelt projekt keretében havonta megtartott megyei hálózati módszertani workshopokon, ahol Tolna megye család- és gyermekjóléti központ-, ill. szolgálat vezetőinek lehetősége van módszertani útmutatásokat kapni, szakmai tapasztalataikat megbeszélni, szakmai jogszabályi változásokról és egyéb új információkról egyeztetni, kérdéseiket feltenni, ill. alulról jövő kezdeményezésként javaslatokat megfogalmazni.

Statisztikai adatok:

Dombóvár

Szolgáltatást igénybe vevők száma:

Igénybevétel módja	Személyek száma (nem halmozott adat)			Családok száma (nem halmozott adat)
	Össz:	Férfi	Nő	
Együttműködési megállapodás alapján (gondozásba vettek száma)	152 fő	64 fő	88 fő	64
	Ebből központ által továbbított/központról érkező			
Nem együttműködési megállapodás alapján	423 fő			176
Ebből központ által továbbított/központról érkező	19 fő			
Összesen:	575 fő			240
Ebből központ által továbbított/központról érkező	86 fő			

Együttműködési megállapodás alapján szolgáltatást igénybe vevők /gondozásba vettek/

- gazdasági aktivitás szerint (nem halmozott adat):

Gazdasági aktivitás	Fő	Ebből nő/lány
Foglalkoztatott	33	24

Munkanélküli	11	8
Inaktív	48	31
Ebből nyugdíjas	11	10
Ebből 15 éves vagy idősebb tanuló	20	7
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	60	25
Összesen:	152	88

- **legmagasabb iskolai végzettség szerint (nem halmozott adat):**

Iskolai végzettség	Fő	Ebből 0-17 éves	Ebből nő/lány
Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	69	67	30
Általános iskola nyolc osztálya	45	14	28
Befejezett szakmunkásképző, szakiskola	25		19
Befejezett szakközépiskola	6		5
Befejezett gimnázium	4		3
Érettségire épülő befejezett OKJ iskola	1		1
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	2		2
Összesen:	152	81	88

- **családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma:**

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) – elsődlegessel együtt
Életviteli	5	38
Családi-kapcsolati konfliktus	6	20
Családon belüli bántalmazás	2	5
Elhanyagolás	15	21

- Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	11	19
Gyermeknevelési	6	28
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	-	7
Magatartászavar, teljesítményzavar	7	14
Fogyatékoság, retardáció	-	2
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	4	6
Szenvedélybetegség	3	7
Egészségi probléma, egészségkáros. következménye	2	11
Foglalkoztatással kapcsolatos	-	11
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	13	43
Ügyintézésrel kapcsolatos	-	16
Információkérésrel kapcsolatos	-	15
Egyéb	1	1
Összesen:	64	245

Az újként keletkezett gondozási esetekben érintett kiskorúak száma a kapcsolatfelvétel módja szerint (nem halmozott adat):

- önkéntes megkeresésre (szülő kezdeményezte): **1 fő**
- önkéntes megkeresésre (gyermek kezdeményezte): **1 fő**
- szülővel közösen kezdeményezték: -
- más család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ által kezdeményezett, ide átirányított: -
- jelzőrendszer által kezdeményezett: **11 fő**
- a gyámhatóság által kezdeményezett: **9 fő**

Összesen: 22 fő

Alapellátásban való gondozásba vétel okai:

A gyermekek veszélyeztetettségének fő okai:

a) Környezeti okok

- nevelési problémák
- gyermek elhanyagolása (fizikai, lelki)
- szülők életvitele
- családi konfliktus
- lakhatási gondok
- kortárs csoport negatív hatása

b) Magatartási, viselkedési tényezők

- tankötelezettség elmulasztása, igazolatlan iskolai hiányzások
- magatartás problémák, aszociális/antiszociális viselkedés
- csavargás, rossz baráti társaság,
- alkohol-, drogfogyasztás, deviancia

c) Egészségi okok – nem jellemző, hogy ez a fő oka a gyermek veszélyeztetettségének, de a fő ok mellett hozzájárul ezen tényezők halmozódásához

- tartós betegség
- fogyatékoság
- magatartás- vagy tanulási zavar

d) Anyagi okok

- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet

Jellemző problémák:

A tapasztalatok azt mutatják, hogy napjainkban a családok legjellemzőbb gondjai: a megélhetési és gyermeknevelési problémák, a munkanélküliség, inaktivitás (mely nem feltétlenül kapcsolódik a munkavállalási lehetőségekhez), a pénzbeosztás hiánya; a szülői elhanyagolás, családi konfliktusok, a szülők nem megfelelő életvitele, ebből fakadóan a gyermekek magatartás- és viselkedésproblémái.

Hatósági intézkedés leggyakrabban elhanyagolás, a gyermek magatartása és a szülők együttműködésének hiánya miatt szükséges, a szociális segítőmunka folyamatába a család- és gyermekjóléti központ a védelembe vett gyermekek esetében bevonja a szolgálat családsegítőjét.

A kétszintű ellátás kialakulását követően a védelembe vételek aktuális felülvizsgálata során került sor többnyire a folyamatban lévő esetekben a szociális segítőmunka feladatának meghatározására: a védelembe vétel fenntartása esetén az egyéni gondozási- nevelési tervben meghatározottak alapján, ill. védelembe vétel megszüntetése esetén a gyámhivatal által határozatban foglaltak szerint. Új hatósági gyermekvédelmi intézkedés javaslata esetén a központ már a folyamat elején eszmegbeszélés keretében bevonja a szolgálat munkatársát. 2018-ban már az újonnan induló hatósági eljárások során kapcsolódunk be a központ által koordinált esetvezetésbe, ill. az alapellátás eredménytelensége esetén szolgálatunk kezdeményezte a központ felé a védelembe vétel szükségességét.

Együttműködési megállapodás alapján nyújtott szociális segítő tevékenység (az év folyamán):

Megnevezés	Szolgáltatásban részesülők száma
Saját ügykörben végzett tevékenység	89
Egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába központ által bevonva	63
Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozása	-
Összesen:	152

A szakmai tevékenységek adatai (az év folyamán):2018. év forgalmi napló összes forgalma: **4111**

Megnevezés		Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma <i>/egy személy több sorban is szerepelhet/</i>
Információnyújtás		1158	421
Segítő beszélgetés		438	213
Tanácsadás		369	249
Ügyintézéshez segítségnyújtás		471	258
Konfliktuskezelés		167	133
Kríziskezelés		32	28
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	pénzbeli	241	197
	természetbeni	210	198
Közvetítés	másik szolgáltatáshoz	97	63
	- ebből átmeneti gondozásba	2	3
	család- és gyermekjóléti központhoz	103	79
Esetkonferencia		10	26
Esetmegbeszélés		18	162
Esetkonzultáció		284	173
Szakmaközi megbeszélés		8	
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		17	46
Családlátogatás		759	242
Hátralékkezelési tanácsadás - adósságkezelés		61	14
Adományközvetítés		2320	278

Gondozási esetszámaink, az együttműködési megállapodás keretében történő esetkezelés hasonló számokat mutat az előző évvel. 2018-ban nagy arányban voltak azok a családok, amelyeket már 2017-ben bevontunk a gondozásba, azonban indokolt volt a hosszabb távú szociális segítő munka, ill. az önkéntes együttműködés keretében végzett családsegítés nem vezetett eredményre, ezért hatósági intézkedést kezdeményezésére került sor.

Az egyszeri intézkedéssel lezárható napi ügyfélforgalmunk számottevő része a kliensek számára az ügyintézésben való segítségnyújtás és az ehhez kapcsolódó információnyújtás, tájékoztatás, mivel általában alacsony iskolai végzettségük, szociokulturális hátterük miatt nem rendelkeznek az önálló ügyintézéshez szükséges kompetenciákkal, képességekkel. Ennek keretében közvetítjük ügyfeleinket pénzbeli és természetbeni ellátások igénybevétele, tájékoztatást nyújtunk a szociális ellátásokról. A Dombóvári Járási Hivatal Kormányablak feladatkörébe tartozó ügyekben (családtámogatások, nyugdíjfolyósító ügyek) klienseinket a megfelelő tájékoztatás után tovább irányítjuk az ügyintézés gyorsabb és egyszerűbb lebonyolítása érdekében. Szolgáltatunknál jellemzően többségében a jövedelemből történő letiltások, egyéb tartozások, részletfizetési kérelmek, önkormányzati szociális ellátások (pl. tűzifa kérelem), lakáspályázatok ügyeinek intézésében kérnek segítséget klienseink, de továbbra is vannak olyan ügyfeleink, akik a Kormányablakban intézhető ügyek nyomtatványainak töltését szolgáltatunknál igénylik.

A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásait is ajánljuk klienseinknek, a jogi- és pszichológiai tanácsadásra közvetítjük őket. A központ által működtetett ingyenes jogi tanácsadáson kívül a JOGPont iroda munkatársa is havi négy alkalommal rendszeresen lát el jogi tanácsadást intézményünknel, ill. az Egyenlő Bánásmód Hatóság is az előzetesen jelzett időpontban biztosítja szolgáltatását az igénylőknek.

Szakmai egységünk munkatársai minden hó 2. péntekén közös esetmegbeszélőn vesznek részt a központ munkatársaival, ahol lehetőség van megbeszélni a közös együttműködésben gondozott, az esetmenedzserek által koordinált eseteket. A rendszeres megbeszéléseken kívül akut probléma felvetődése, esetleg gondozási folyamat megakadása esetén, ill. a gondozási folyamatba való bevonást megelőzően is történnek esetmegbeszélések, esetkonzultációk szükség és igény szerint.

Saját szakmai egységünkön belül szükség szerint tartunk egység szintű értekezletet, melynek keretében lehetőség van az aktuális esetek átbeszélésére, a vezetői értekezleteken elhangzott – egységünket érintő - információk továbbítására. A kis létszám miatt az esetkonzultáció szinte napi szintű a szakmai egységen belül a munkatársak egymás- és a szakmai vezető között.

A jogszabály által előírtaknak megfelelően szolgáltatunk az év során 8 szakmaközi megbeszélést szervezett a különböző társintézményekkel, hatóságokkal, jelzőrendszeri tagokkal, valamint megtartotta az éves települési tanácskozásokat az ellátott településeken.

Adománykövetítés:

Szolgáltatunk a rászoruló családokat a hozzánk bejövő adományok által tudja természetbeni juttatással segíteni. Rendszeres, napi élelmiszeradományozásra van lehetőségünk egy kereskedelmi hálózat adománya jóvoltából, a vásárlói igényeken túli mennyiség péksüteményeket naponta osztjuk klienseinknek (pénteken, az ügyfélfogadás zárt napján is 11.00-12.00 óráig lehet jönni az ügyfeleknek a pékáruért). Rendkívül nagy az igény erre az ügyfelek részéről, de sajnos az előző évhez képest 2018-ban nagyságrendekkel kevesebb mennyiséget, ill. árufélét kapunk, az erre vonatkozó statisztikai adat az előző évhez képest nagy csökkenést mutat, de még így is jelentős segítség a rászorulóknak. 2018-ban 1717 alkalommal részesültek klienseink a napi kenyér adományból.

A Katolikus Karitás dombóvári csoportjával együttműködésben az egyház általi adományokból a szolgáltatunk által közvetített családok is részesültek, januárban 52 család kapott jelentős mennyiségű gyümölcsöt, valamint a Szilfás puszta külterületen élő összes (10) család decemberben részesült tartós élelmiszer csomagban. Ezen kívül egy-egy akut esetben is kaptunk támogatást a segítő csoporttól, több esetben segítették a jelzett családokat tartós élelmiszerrel, gyógyszerkiváltás költségeinek átvállalásával, bútoradománnyal, tűzifa megvásárlásával. Szolgáltatunk decemberben 35 családnak juttatott el burgonyát, ill. a helyi önkormányzat által gyűjtött tartós élelmiszeradományok kiszállításában is részt vett, mellyel a

nagycsaládosokat segítették.

A ruhaadományokat egész évben fogadjuk, a többségében magánemberektől érkező adományokat a Szabadság u. 8. szám alatti raktárhelyiségünkben tudjuk elhelyezni. Minden hó 2. és 4. szerdáján 9-12 óráig van ruhaosztás a fenti címen, mely időpontokról a kliensek a faliújságunkra, ill. a raktárhelyiségre kitett írásos tájékoztató útján is értesülhetnek.

Bútoradomány felajánlás is rendszeresen érkezik a szolgálathoz, de ezek elszállítására, ill. raktározására nincs lehetőségünk, így ebben csak közvetítői szerepet tudunk vállalni. Az a tapasztalatunk, hogy a kliensek számára még a fuvar költség is nagy megterhelést jelent, ezért hiúsul meg sok esetben, hogy a felajánlott bútor célba érjen. A nagyobb felajánlott mennyiségű bútorzat több családdal való megsegítése (elosztása) is ugyanezen ok miatt nem valósul meg, mert a fuvar költségét vállaló kliens az összes bútort általában elviszi, hogy megtérüljön a költsége. Az adományozó felé is kerülhetünk kellemetlen helyzetbe, ha ígérete ellenére mégsem megy a bútorért a kliens, mert általában ezeket a berendezési tárgyakat mindig rövid idő alatt kellene elhozni a tulajdonostól.

Nagyban segítene ezen problémák megoldásában, ha az önkormányzat segítséget tudna nyújtani a bútorok szállításában, ezáltal jóval több családot tudnánk bútoradományhoz juttatni.

A Kormány a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal kötött Partnerségi Megállapodásban foglaltak alapján a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP) kiemelt európai uniós projekt keretében Tolna megye 2 járásának - Tamási és **Dombóvár** – érintett településén élelmiszersegélyt biztosít a szegény, gyermekes családok számára. Havonta csomagban részesülnek a 0-3 éves korú, RGYK-ra jogosult gyermeket nevelők, azon várandós anyák a magzat 3 hónapos korától, aki aktív korúak ellátására jogosult személlyel élnek egy háztartásban. A nyári iskolai szünet ideje alatt (júliusban és augusztusban) a 7-14 éves korú RGYK-ra jogosult gyermekekre is kiterjesztődik a csomag jogosultság. Negyedévente pedig a rehabilitációs ellátásban részesülők is kapnak tartós élelmiszereket tartalmazó csomagot a pályázat keretében.

A havi csomagosztásban intézményünk az SZGYF-fel kötött együttműködési megállapodás alapján részt vállal az ehhez kapcsolódó feladatokból: kiértékeljük a klienseket, helyet biztosítunk a csomagok kiosztásához, valamint az adott napon át nem vett csomagok későbbi családokhoz való kijuttatása, valamint mindehhez tartozó adminisztrációs tevékenység a szolgálat munkatársainak feladata. A 2017. december elsejétől szóló megállapodás 2023. december 31-ig szól.

Prevenációs és egyéb szolgáltatások adatai:

- Prevenációs szolgáltatások:

A 2018-as év tavaszán ismét felkérte a Dombóvári Önkormányzat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot, hogy az előző évekhez hasonlóan szervezzenek szabadidős programokat, napközbeni gyermekfelügyeletet az iskoláskorú gyermekek (6-14 év) számára a nyári szünidőben. Elsősorban azokra a családokra gondolva szerveztük meg szolgáltatásunkat, ahol a szülők dolgoznak és gyermekeik napközbeni ellátást igényelnének. Ezen belül is előnyt élveztek a hátrányos helyzetű családok gyermekei, akik ritkán vagy egyáltalán nem tudnak nyaralási lehetőséget biztosítani gyermekeiknek. Májusra elkészültek a szóróanyagok, amiket minden dombóvári iskolába elvittünk és a pedagógus kollégák népszerűsítették.

A tábor megszervezése és lebonyolítása a szolgálat napi feladatainak zavartalan ellátása mellett és a nyári szabadságolások miatt is nagyobb terhet jelentett a kollégáknak. A tábor vezetését

mindkét héten szolgálatunk munkatársa látta el, az ő szervező-irányító tevékenysége mellett az intézmény egyéb szakmai egységeinek munkatársai, ill. diákmunkások és önkéntes fiatalok is részt vettek a munkában, és hozzájárultak ahhoz, hogy a gyerekek jól érezzék magukat.

A nyári iskolai szünetben szolgálatunk két turnusban szervezte meg az 1-1 hetes napközis tábort ezzel is könnyítve a szülők azon terheit, hogy munkavégzésük alatt gyermekük felügyelete biztosítva legyen és egyúttal a gyerekek szabadidejüket hasznosan és tartalmasan töltsék el.

2018. július 02-06, valamint 2018. augusztus 13-17 között vártuk sok szeretettel a játszani, sportolni, kirándulni vágyó gyerekeket.

A tábor alatt napi háromszori étkezést (tízórai, meleg ebéd, uzsonna) biztosítottunk a résztvevő gyermekek számára. A tízórait és uzsonnát a Dombóvári ESZI konyhája segítségével által biztosítottuk, az ebédet a Szekszárdi Szakképzési Centrum Apáczai Csere János Szakközépiskolája és Kollégiumának konyhája főzte, az előző évhez hasonlóan 2018-ban is ők bonyolították a nyári szünidei gyermekétkeztetést. Ebben a szezonban egy gyermek volt, aki ennek keretében vette igénybe a tábori ebédet.

A déli étkezés helyszínét a Presidium Közhasznú Egyesület ajánlotta fel számunkra, az épületegyüttesen belüli helybeni étkeztetés, valamint az étel kiszállítását vállaló Apáczai Szakközépiskola konyhájának segítségével nagyban megkönnyítette a lebonyolítást.

Turnusonként 25 gyereket tudtunk fogadni a behatárolt személyi- és tárgyi feltételek miatt, a heti részt vevő gyermekek közt csak indokolt esetben volt ismétlődés, szeretnénk volna, hogy lehetőség szerint minél több gyerek vehessen részt a programokon, ahol minden korosztály képviseltette magát 6-14 éves kor között. A tábor költségét a szülők számára az ebéd kedvezményes díja jelentette, a rászoruló családok számára azonban ez is ingyenes volt. A többi étkezést, valamint a szükséges tárgyi- és eszközszükségletet intézményünk saját forrásból, ill. adományok és a dombóvári képviselő testületi tagok felajánlása révén biztosította. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel 10 család rendelkezett, gyermekeik ingyen vehették igénybe a tábori részvételt. Szükséges még megemlíteni a 3 és több gyermekek jelentkezését, akik féláron jutottak be a táborozók közé, valamint a nevelőszülőnél nevelkedő gyerekeket, akik szintén évek óta szívesen jönnek a táborba.

Bányai Krisztina táborvezető beszámolójában az alábbiakban foglalta össze a táborok programját, tevékenységeit:

„Változatos programokkal készültünk a gyermekek fogadására, ill. voltak meghívott vendégeink is, akik remekül szórakoztatták és sokféle játékkal foglalták le a fiatalokat.

A hétfői napokat egy kis kirándulással és játékkal indítottuk a Szigeterdőben, ahol az ismerkedés és a vidámságé volt a főszerep, miközben mindenki megtalálta a neki való játékot, tevékenységet. Kipróbáltuk az új játszótérrel, a futókört és még a téglakiállítását is megnézhettük Őri Nándor tárlatvezetésével az Őrtoronyban. Délután kézműves foglalkozásokkal vártuk az érdeklődő gyerekeket, ahol sokan megmutatták, milyen kreatívak is tudnak lenni. Eljött hozzánk Szemes Melinda, akivel papírból készült hegedűt, fonalkosarat és egyéb alkotásokat készítettek fiúk-lányok egyaránt. Angyal Enikő segítségével a gyerekek gyöngyöt fűztek, állatokat, ékszereket és gyöngyfákat készítettek.

Kedden egészséges délelőttöt tartottunk, ahol interaktív, játékos egészségre nevelő foglalkozást tartott a Dombóvári Egészségfejlesztési Iroda két munkatársa. Az ebédet követően a Régió 2007 Kft. által üzemeltetett helyi járatos közlekedést ingyenesen igénybe véve Gunarasfürdőre utaztunk, ahol a Gyógy- és Termálfürdő területén a kinti medencékben strandolhattunk néhány órát, a fürdő vezetősége felajánlásának köszönhetően ide is ingyenesen mehettek a gyerekek, akik nagyon élvezték ezt a programot, a vízi játékokat és a sok úszást.

Az első táboros hét szerdáján a Dombóvári Kutya Egyesület két tagja tartott kutyás bemutatót saját kutyáikkal és beszélgettek a gyerekekkel a felelős állattartásról. Délután ifjúsági filmet vetítettünk, majd táncbemutatót láthattunk és táncot is tanultunk. A táborozók között volt a

Perfeckt Dance Egyesület szülő táncosa, aki örömmel vette felkérésünket és táncolt, tanított gyereket, felnőttest egyaránt. A második táboros hét szerdáján a Borostyánvirág Alapítvány Dél-Dunántúli Regionális Krízisambulancia munkatársai készültek prevenciók játékokkal. Megnéztek a gyerekek egy „Okos mesét”, amit beszélgetés követett. Az „Érzelemkártyák” és „Biztonsági Zóna kártyák” segítségével csoportos játék és beszélgetés zajlott egy mentálhigiénés tanácsadó segítségével. Az udvaron pedig „Óriás társasjáték”-ozni lehetett. A feladatok célja, hogy a résztvevők játszva tanulják meg a társadalmi együttélés biztonságos szabályait, a megfelelő kommunikációt az emberi kapcsolatokban. Délután csoportos játékokat játszottunk, majd a Corzó Fagyizóban ettünk hatalmas adag fagyilaltot. Birtokba vettük a közeli játszótérek és egy vidám, mosolygós délutánt töltöttünk a belvárosban.

A júliusi hét csütörtök délelőttjére „Ki, mit tud?”-ot szerveztünk, ahol mindenki bemutathatta kedvenc táncmozdulatait, énektudását, vagy bármely más tehetségét. Az augusztusi hét csütörtök délelőttjén pedig a Dombó TV munkatársa ismertette meg a gyerekeket a kamerával, akik a filmkészítésbe is belekóstolhattak. Kisfilmet forgattak saját ötletük alapján, mely rendkívül jó hangulatban készült, és az elkészült produktum is nagy tetszést aratott, melyet helyi TV munkatársa másnapra zenei aláfestéssel, készre vágva hozott el megmutatni a gyerekeknek. Ebéd után pedig gyalog tettük meg az utat a Tüskei horgásztóhoz, ahol lángossal és csónakázási lehetőséggel vártak bennünket, utóbbit a Dombóvári Városi Horgász Egyesület engedélyével, a gyerekeknek lehetőségük volt az evezést is kipróbálni.

Péntekenként lufiból hajtogattunk kutyát és méhecskét Kalocsáné Oláh Erika közreműködésével. Vendégeink között köszönthettük Dürwanger Viktor Dj-t, aki zenés táborzáróval szórakoztatta péntek délután a gyerekeket bakelites lemezgyűjteményeinek zenéből válogatva.

A sportosabb elfoglaltságok is nagyon népszerűek voltak. Váltóversenyekeket szerveztünk, kosárlabdázhattunk, engedéllyel rendelkező kosárbíró vezette a mérkőzést, focit és tollast is lehetett választani. Sok csodaszép aszfaltrajz készült, valamint a gyöngyfűzés, vasalógyöngyből készült alkotások, gyurmázás volt még a gyerekek kedvence. Lehetett társasjátékozni, kirakózni, rajzolni és színezn is.

A tábort koordináló, irányító tevékenységemet sokan segítették. A háttérben a kollégák közreműködtek, hogy minden zökkenőmentesen történjen. Szinte napi beosztásban váltották egymást, hogy részt tudjanak vállalni a tábor menetében, együtt lehessenek a gyerekekkel és kínálják nekik az érdekes programokat. A gyerekekre a táborban az intézményünk munkatársai mellett diákmunkások, közösségi tevékenységet végzők és önkéntesek felügyeltek, akik kreatívan és lelkesen vették ki részüket a feladatokból. A heti 25 gyerekre átlagosan 7-8 segítő felügyelt és segítette őket, hogy jól érezzék magukat, mindenki megtalálja a kedvére való tevékenységet.

Ebben az évben is sikerült ismét megalapoznunk azt, hogy jövőre is keressék gyerekek, szülők egyaránt a JAM tábort. Már sokan jelezték, hogy a következő nyáron is jönnének, mert hatalmas élményekkel gazdagodtak és remek barátságok szövődtek, ezt a Dombóvári TV riporterének is elmondták, amikor a táborunkban jártak forgatni.

A két hét programjait a támogatásoknak, felajánlásoknak, díjazás nélküli résztvevőknek köszönhetően ingyenesen tudtuk biztosítani a táborban résztvevő gyerekeknek.”

A gyermekek számára szervezett szabadidős programok keretében a közösségi normák elsajátítására, az egyéni képességek kibontakoztatására, az együttműködési készség, a kompetencia és motiváció fokozására is hangsúlyt fektettünk. A szervezett táborok felüdülést, emocionális, közösségi élményeket, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújtottak a gyermekeknek, a játékon keresztül neveltek az egészséges életre, a szabadidő hasznos eltöltésére.

Napjainkban nagyon fontos, hogy mivel és hogyan tölti az ifjúság a szabadidejét, mert ez visszahat a gyermekre, alakítja személyiségét és önmegvalósításának szerves része.

Tapasztalatok szerint kikapcsolódásként a fiatal generáció a tömegkommunikáció által kínált kultúra azon műsorait követi, amik nem feltétlenül megfelelő hatást váltanak ki a szocializáció során. A gyermekek szabadidős tevékenységének szervezése egyre fontosabb feladat, hiszen a televízió és a számítógépes időtöltések határozzák meg napjaikat. A játékok során az egyes érzékszervek fejlesztése, új készségek, szokások, erkölcsi tulajdonságok elsajátítása észrevétlenül történik. A család- és gyermekjóléti szolgálat egyre összetettebb és sokrétűbb feladatai mellett a prevenciók tevékenységek megszervezésére kevesebb lehetőség marad.

- Egyéb szolgáltatások:

Helyettes szülői szolgáltatás: szolgálatunk helyettes szülői hálózat (három helyettes szülő) által biztosítja szükséges esetben a gyermekek átmeneti gondozását. A helyettes szülői tanácsadó feladatkört egyik családsegítő munkatársunk látja el. 2018-ban nem volt igénybevétel.

Adósságkezelési szolgáltatás:

Munkatársaink közül 1 fő dolgozik családsegítői munkáján kívül adósságkezelési tanácsadóként.

A 2018-as évben adósságkezelési szolgáltatás után 7 fő érdeklődött szolgálatunknál, iratanyagot ebből 5-en hoztak vissza, 2 ügyfél az elsődleges tájékoztatás után nem tért vissza a szükséges iratanyaggal. Előzetes együttműködési megállapodás megkötése 2 fővel történt, új Adósságkezelési Megállapodás megkötésére ebben az évben nem került sor.

A 2017-es évből áthozott adósságkezelési szolgáltatásban 6 főnek kellett fizetnie havonta a határozatban meghatározott összegeket, 5 esetben megtörtént a törlesztések teljesítése, 1 család nem tudta befizetni az előírt összeget, így náluk ezért megszüntetésre került a szolgáltatás biztosítása.

A bevonható ügyfeleknél a tartozások főként lakbérből, áram- és vízmaradásokból adódtak. Ahol nem valósultak meg a jogosultsági feltételek, ott a hátralékok meghaladták a 6 havi tartozást. A fél évet meghaladó tartozások összege pedig már általában jóval 100.000 Ft felett voltak.

Több ügyfélnek jelentett problémát az a feltétel, hogy a támogatáshoz csak akkor juthatnak hozzá, ha előre fizetős gáz- vagy áramfogyasztást mérő készülék kerül felszerelésre, a készülékcsere miatt többen nem vették igénybe a szolgáltatást.

A tavalyi évhez képest csökkent mind a szolgáltatás után érdeklődők, mind a bevont ügyfelek száma is.

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú (18 éves és idősebb) személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	7	7
- ebből: védőnői jelzés	7	7
Személyes gondoskodást nyújtó szociális	6	8

szolgáltatók		
- ebből: család- és gyermekjóléti szolgálat	1	1
- ebből: család- és gyermekjóléti központ	5	7
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	-	-
Átmeneti gondozást biztosítók	-	-
Köznevelési intézmény	80	22
Rendőrség	28	91
Ügyészség, bíróság	-	-
Pártfogó felügyelői szolgálat	-	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	-	-
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	1	6
Önkormányzat, jegyző, gyermekjogi képviselő, betegjogi képviselő	1	3
Gyámhivatal	-	-
Összesen:	123	137

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás alapvető prevenció feladata az észlelő- és jelzőrendszer működésének koordinálása, biztosítása, működésének összehangolása, mely feladatot elsődlegesen jelzőrendszeri felelős családsegítő munkatársunk látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadójának szakmai felügyelete, irányítása és segítségével mellett. A gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat, szakmaközi egyeztetéseket tart és szervez a jelzőrendszer tagjaival és felkérésre környezettanulmányt készít.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival a kapcsolattartás folyamatos. A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál és hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A jelzőrendszeri tagok a jogszabályi előírásoknak írásban teszik meg jelzésüket, a gyorsabb tájékoztatás miatt sok esetben a szolgálati e-mailre érkeznek a jelzések.

A beérkezett jelzéseket szolgálatunk fogadja, az arra történt intézkedésről minden esetben írásos visszajelzést küldünk a jelzést tévőnek. A jelzéseket dokumentáljuk a fontos kritériumok alapján, melyet szakmai egységünk heti jelentésben megküld a Család- és Gyermekjóléti Központ számára tájékoztatásul.

Az éves települési tanácskozás keretében lehetőség van az együttműködés, hatékonyabb működés kereteinek kialakítására, a tapasztalatok megbeszélésére, tanulságok beépítésére, javaslatok megfogalmazására és szükséges változtatások megtételére, mindezek alapján a jelzőrendszeri felelős elkészíti a következő évre vonatkozó jelzőrendszeri intézkedési tervet.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a településszintű alapszolgáltatást illetően még

mindig működik a régi beidegződés, a jelzőrendszeri tagoktól sokszor érkeznek szolgáltatunkhoz illetékességi területünkön kívüli (de a járáshoz tartozó településekre vonatkozó) jelzés, amit minden esetben továbbítunk az illetékes szolgálatnak, ill. minden esetben visszajelzünk, és tájékoztatást is nyújtunk egyben az ellátandó településeinkről.

Szakmai tevékenységünk, és klienskörnél tapasztalt problémák a fentebb leírtak alapján vonatkozik az általunk ellátott vidéki településekre is, természetesen a lakosság szám arányában a mutatószámok nagyságrendje is más.

Szakcs, Lápafő, Várong településeken az alapellátást igénybe vevő kliensszámot az alábbi statisztikai adatok mutatják:

Szakcs:

2018. év forgalmi napló összes forgalma: **276**

Szolgáltatást igénybe vevők száma:

Igénybevétel módja	Személyek száma (nem halmozott adat)			Családok száma (nem halmozott adat)
	Össz:	Férfi	Nő	
Együttműködési megállapodás alapján (gondozásba vettek száma)	31 fő	13 fő	18 fő	10
	Ebből központ által továbbított/központból érkező			
			- fő	
Nem együttműködési megállapodás alapján	153 fő			23
	Ebből központ által továbbított/központból érkező			
			-	
Összesen:	184 fő			33
Ebből központ által továbbított/központból érkező			- fő	

Lápafő:

2018. év forgalmi napló összes forgalma: **94**

Szolgáltatást igénybe vevők száma:

Igénybevétel módja	Személyek száma (nem halmozott adat)			Családok száma (nem halmozott adat)
	Össz:	Férfi	Nő	
Együttműködési megállapodás alapján (gondozásba vettek száma)	8 fő	1 fő	7 fő	3

Ebből központ által továbbított/központból érkező	-	
Nem együttműködési megállapodás alapján	29 fő	21
Ebből központ által továbbított/központból érkező	-	
Összesen:	37 fő	24
Ebből központ által továbbított/központból érkező	-	

Várong:

2018. év forgalmi napló összes forgalma: **65**

Szolgáltatást igénybe vevők száma:

Igénybevétel módja	Személyek száma (nem halmozott adat)			Családok száma (nem halmozott adat)
	Össz:	Férfi	Nő	
Együttműködési megállapodás alapján (gondozásba vettek száma)	12 fő	7 fő	5 fő	4
Ebből központ által továbbított/központból érkező	-			
Nem együttműködési megállapodás alapján	37 fő			19
Ebből központ által továbbított/központból érkező	-			
Összesen:	49 fő			23
Ebből központ által továbbított/központból érkező	-			

Családgondozással kapcsolatos tapasztalatok:

Jellemző, hogy a családokban a problémák egyre inkább halmozottan jelennek meg, a gondok eredete, oka az összetettségük miatt egyre nehezebben meghatározható, így a megoldás felé vezető hatékony feladatok megtalálása és megvalósítása sem könnyű feladat.

2017. szeptember óta új elemként jelenik meg a családsegítés folyamatában a diagnózis készítés, melyet a gondozási folyamatba nem bevont, kívülálló – a Család- és Gyermejkölési Központozhoz tartozó – szakértő munkatárs az új esetek, gondozások kezdetén, ill. szükség szerint a már folyamatban lévő esetkezelések elakadásainál készít el. Gyakori, hogy a családgondozás, az érintett családokkal való szoros kapcsolattartás ellenére hosszabb idő és folyamat szükséges ahhoz, hogy a családokban pozitív irányú változások kezdődjenek.

A leggyakoribb veszélyeztető tényező a településeken az anyagi (megélhetéssel-lakhatással összefüggő) problémák folyamatos jelenléte. Szintén jelen van a szülők életviteléből adódó veszélyeztetettség, melyhez szorosan kapcsolódik a gyermek nevelésének fizikai és/vagy érzelmi elhanyagolása, a számonkérés, az ellenőrzés, a következetesség és követelmények nélküli elnéző, nemtörődöm szülői magatartás. Az inaktivitás, az állandósult eltartottság nemcsak anyagi hátrányokkal, hanem erkölcsi és pszichikai leépüléssel is együtt jár. Családi konfliktusok, életviteli, gyermeknevelési problémák jelentkeznek, melyek a többségi társadalmi normáktól és szabályoktól eltérő magatartást eredményeznek, illetve viselkedési mintaként, sémaként állnak a gyermekek, fiatalok előtt.

Tanyagondnoki Szolgálat

Hivatkozva az 1993. év III. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény 59. § (2) bekezdésére és a Dombóvár Város Önkormányzata 36/2001. (XI. 28.) sz. rendeletére.

A falu/tanyagondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi lakott helyek intézményhiányból eredő települési hátrányainak enyhítésére, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása. **A falu/tanyagondnoki szolgáltatnak biztosítani kell a hely adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni, közösségi igények kielégítését is.**

Dombóvár város közigazgatási területéhez tartozó öt pusztán [Szarvasd (98 fő), Mászlony (139 fő), Kiskonda (3 fő), Nagykonda (2 fő), Szilfás (44 fő) összesen: 286 fő] továbbra is nagy problémát jelent a lakások rossz állapota, a rossz útviszonyok, és a munkalehetőségek hiánya. A közlekedési nehézségeken a Tanyagondnoki Szolgálat hat személyes Toyota Hiace típusú tehergépkocsival hivatott segíteni, melynek forgalomba helyezési időpontja 2001. április 3. Összes futott 281094 km.

Adott időszakban futott összes km: 19776 km.

Általános feladatok közé tartozik:

Életvitel tanácsadás, egészségügyi felvilágosító munka szükség esetén a megfelelő szakemberek bevonásával. Így például a családsegítő kollégák tevékeny részvételével, házi orvosokkal való konzultálással.

Hátrányos helyzetű lakosság életének figyelemmel kísérése, gondozása – különös tekintettel az idősekre a roma családokra és gyermekekre a kompetenciahatárok betartásával. Szükség esetén a védőnők, a Gyermekjóléti Központ, a Családsegítő Szolgálat, a Közösségi Szenvedélybeteg- és Pszichiátriai Ellátásszakembereinek bevonásával. A szakorvosi és házi orvosi ellátásra történő beszállítás szintén elengedhetetlen feladat, tekintettel a helyközi buszjáratok ritka járata miatt. A bevásárlás, valamint a gyógyszerreceptek kiváltása az igények figyelembevételével rendszeres a nyugdíjkifizetésekhez és egyéb jövedelem kifizetésének idejéhez köthető.

Folyamatos ügyintézési segítségnyújtás a hivatalokban, hivatalos szerveknél (Polgármesteri Hivatal, Gyámhivatal, Rendőrség egyéb közszolgáltatók).

Aktív korú munkanélkülieknél segítségnyújtás a munkahely keresésben, rendszeres kapcsolattartás a Munkaügyi Központtal, a Város és Lakásgazdálkodási Nonprofit Kft. dolgozóival, és a helyi vállalkozókkal.

Rendszeres kapcsolattartás az Önkormányzattal

Az említett öt településen felmerülő igények továbbítása a megfelelő önkormányzati hivatalok felé, illetve az Önkormányzat – területileg hatályos – rendeleteinek ismertetése az ott élőkkel.

A rászorulóknak részére adománygyűjtés, élelmiszer, tisztálkodó szer, adományozóktól, az adományok eljuttatása a kliensekhez.

A lakásviszonyok rendezése, esetenként az ott lakás jogcímének tisztázás komoly probléma minden településen.

Az egyre nehezebb megélhetés miatt ebben az évben is emelkedett a megélhetési bűnözés. Sajnos egyre több alkalommal kell szembesülni azzal, hogy az idős, de még termelni tudó emberek terményeit, élelmiszer tartalékait ellopják.

Az adott időszakban 265 fő vette igénybe az ellátást és 934 alkalommal nyújtottunk szállítással és házi segítségnyújtással szolgáltatással. Egyre többen fordulnak hozzánk segítségért. Az itt élő emberek helyzete nagyon nehéz, sorsuk keveseknek fontos.

A tanyagondnok speciális ismeretei közé tartozik:

- helyismerettel rendelkezik, tudja az utakat, az elérhetőségeket,
- általános ismeretek a tanyai életformáról, mentalitásról,
- általában tudja területen élők szociális és mentálhigiénés állapotára jellemzőket,
- konkrétan ismeri a családokat, jelzőrendszeri tagként előzetes ismereteket adhat róla.

A szolgáltatás elsősorban az egyes ember, a hátrányos helyzetű térségekben élő rászorulóknak közvetlen segítése céljából jött létre, és kap támogatást az adófizetők forrásaiból. E mellett csupán másodlagos feladata lehet az elsődleges cél ellátásán túli szabad kapacitás esetén az ugyancsak a település javát, de a rászoruló emberek szükségleteinek kielégítését csupán közvetve szolgáló tevékenységek, intézmények segítése. A tanyagondnokság egyszemélyes szolgáltatás. A külterületen élőknek gyakran ez az egyeetlen lehetőségük arra, hogy olyan alapvető szolgáltatásokhoz hozzájussanak, mint az orvosi ellátás, gyógyszertár, bolt, posta, stb. Nem meglepő, hogy igen magas lakosság igény jelentkezik, melynek néha igen nehezen lehet eleget tenni.

Az adott időszakban túlnyomórészt a közlekedési problémák leküzdésében nyújtott segítséget a Szolgálat, így a szakrendelésekre, háziorvosokhoz való eljutásban, a heti bevásárlások megoldásában, temetésre történő eljutásban.

A családlátogatás az idős, beteg, magányos embereknél elengedhetetlen.

Ez időben nemcsak a hivatalos ügyek intézése a feladata, de a tevékeny segítség mellett (egy vízcsap megjavítása, a fűnyíró gép elindítása, egy zár lecserélése), a segítő beszélgetésekből fel lehet mérni adott kliens mentális és fizikai állapotát.

Az adott időszak a számok tükrében:

Hivatalos ügyek intézése, segítségnyújtás: 451 alkalom

Háziorvoshoz történő szállítás: 259 alkalom

Szakrendelésre történő szállítás: 203 alkalom

Egyéb szállítás (bevásárlás, gyógyszerkiváltás, posta, temetés): 584 alkalom

Családlátogatás 232 alkalom

Gyerekházba szállítás 11 alkalom

Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás

A közösségi pszichiátriai ellátást a Dombóvár Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény Dombóváron, Lápafőn, Szakcsón és Várong településén biztosítja.

Az ellátás önkéntes alapon, térítésmentesen vehető igénybe. A közösségi pszichiátriai ellátás célcsoportja azon krónikus betegek segítése, akik saját lakókörnyezetükben élnek, önálló életvitelük fenntartása csak segítséggel lehetséges. A szakmai munka középpontjában a krónikus pszichiátriai beteg minél teljesebb életminőségének biztosítása áll. Ennek érdekében

segíti az életében felmerülő nehézségek megoldását, meglévő képességeinek megtartását-fejlesztését, erősíti a bennük rejlő megküzdési képességet, önségítő aktivitásukat.

Kiemelt feladatunk a természetes erőforrások bevonása a gondozási folyamatba. A szakmai munka hatékonyságának érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk a társintézményekkel. Segítő beavatkozások formái: megfelelő életvitel kialakítása, napi struktúra kialakítása-megtartása, hatékony problémakezelés és pozitív kommunikáció elsajátítása, munkába állás elősegítése, szabadidő tartalmas eltöltése, segítő beszélgetés, tanácsadás, pszichés állapot nyomon követése, betegségtudat ébren tartása, gyógyszer-compliance.

A 2018-as évben 12 fő ellátása szűnt meg különböző okokból, pl. intézményi elhelyezés, lakókörnyezt váltás, elhalálozás miatt vagy az ügyfél saját kérésére. 2018-ban ellátásunkhoz 10 új ügyfél csatlakozott.

A gondozói tevékenységeken kívül szabadidős programokat szervezünk, melyen nagy lelkesedéssel vesznek részt ellátottjaink, s olyan élményekben lehet részük, amit esetleg az életük során nem lenne alkalmuk máshol megtapasztalni, elsősorban anyagi okok miatt. A szabadidős programok elősegítik a baráti kapcsolatok kialakulását, ezzel elősegítjük az izoláció elkerülését. Az aktuális ünnepek alkalmával kreatív foglalkozásokat tartottunk. A programokon ellátottjaink családtagjai is részt vehetnek-igény szerint. A szabadidős programokon kívül zárt csoport keretén belül ügyfeleink megoszthatják egymással nehézségeiket, elakadásait, örömeiket. Zárt csoporton családtag, ismerős nem vesz részt.

Csoportfoglalkozás keretén belül februárban farsangi ünnepséget tartottunk, húsvétkor kreatív csoportot tartottunk, megünnepeltük az első félévben született ügyfeleinket, a Tinódi Művelődési Központban interaktív anatómiai kiállításon vettünk részt, palacsinta partit rendeztünk az Őszikék Idősek Klubjának épületében. Paprikáskrumplit főztünk az ügyfelekkel közösen, Egyházasközáron egy kellemes napot töltöttünk el együtt. Megünnepeltük a második félévben született ügyfeleinket, majd a karácsony ismét lehetőséget adott egy kreatív foglalkozásra és örömteli együtt létre.

A rendszeres szakorvosi konzultációk segítséget nyújtanak a gondozási munka során felmerülő dilemmákról, útmutatást kapunk elakadásaink kapcsán.

Napi szintű kapcsolatot tartunk a helyi Felnőtt Ideggondozóval, kapcsolatot tartunk a kaposvári pszichiátriával.

A jelentési időszakban az ellátást igénybe vevők száma BNO kód alapján:

Ellátotti szám:	Feladatmutató
F 20- 8 fő	F 20 -8 fő
F 22- 2 fő	F 22- 2 fő
F 23- 1 fő	F 23 -1 fő
F 25- 14 fő	F 25 -13,47 fő
F 31- 5 fő	F 31 - 4,56 fő
F 32- 4 fő	F 32 -6,94
F 33 -5 fő	F 33- 4, 82 fő

F 41 -3 fő

F 41 -3, 11 fő

Összesen: 42 fő

Összesen: 43, 90 fő

2018. I. félév: ellátottak száma: 46,33 fő

feladatmutató: 45,44 fő

2018. II. félév: ellátottak száma: 43 fő

feladatmutató: 42, 36 fő

A jelentési időszakban az össz. gondozási órák száma: 1571, 15 óra

I. félévben: 892, 93 óra

II. félévben 678, 22 óra

Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás

A közösségi ellátás Dombóvár, Lápafő, Várong, Szakcs és a Dombóvárhoz közigazgatásilag tartozó pusztákon élőknek áll a rendelkezésére. Az ellátást önkéntes alapon, térítésmentesen lehet igénybe venni.

Kiemelt feladatunk a környezeti erőforrások felkutatása, bevonása a gondozási feladatba, szükség esetén támogató rendszer kiépítése. A közösségi alapellátás keretében biztosítjuk a lakóköznyezetben történő segítségnyújtást, az önálló életvitel fenntartását, a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését. Fontos feladatunk a házi és a kezelőorvossal való kapcsolattartás, együttműködés. Biztosítjuk a kliens állapotának folyamatos figyelemmel kísérését a családtagokkal és a szociális környezettel együttműködve. A szenvedélybetegek és családtagjaik számára nyújtott hatékony segítség egyrészt a pszichoedukáció, az ártalomcsökkentés, illetve újabb tapasztalataink szerint a családtagok megsegítése, hogyan is viselkedjenek kamasz vagy fiatal vagy felnőtt szerhasználó családtaggal szemben. Amennyiben megszületik a belső elhatározás, a motiváció belsővé válik, onnantól kezdve indulhat meg egy olyan gondozási folyamat, amelyben felkészítjük, előkészítjük őt a rehabilitációs útra (kórházi kezelés, rehabilitációs intézmény választásda... stb.) Életmódbeli tanácsadás, betegségtudat kialakítása, a visszaesések számának a csökkentése egyik fő feladatunk, miközben igyekszünk preventív munkát is végezni családokon belül. Szakmai segítséget a rendszeres szakorvosi konzultációk alkalmával kapunk, amely megerősítést útmutatást ad a napi munkák során.

A közösségi szenvedélybeteg ellátás célja, hogy az általunk gondozott szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe.

A 2018-as második félévében 5 fő került ki az ellátásból különböző okok miatt: elköltözés, intézményi elhelyezés, elhalálozás, valamint együttműködés hiánya miatt. Új ügyfélként 6 fő került a szenvedélybetegek közösségi ellátásába.

2018.II. félévben 49 fő ellátottból:

-32 fő dombóvári lakos,

-3 fő Lápafői

-14 fő a Dombóvárhoz közigazgatásilag tartozó pusztákon él: 1 fő Szilfáson, 8 fő Szarvasdon, 5 fő Mászlonyban veszi igénybe a szolgáltatást.

1. A jelentési időszakban a gondozási órák száma összesen: 1364,42
2. A jelentési időszakban az egy gondozónőre jutó órák száma: 682,21
3. A jelentési időszakban az ellátását igénybe vevők száma BNO kódok alapján:

a. BNO F 1020	30,8 fő (31 fő)
b. BNO F 1320	5 fő (5 fő)
c. BNO F 1720	10, fő (10 fő)
d. BNO F 1920	1,33 fő (3 fő)

Összesen: A jelentési időszakban az ellátást igénybevevők száma összesen 49 fő, a feladategység: 47,16.

A 2018-as évben a szenvedélybeteg ellátás normatív igénye 40 fő.

Ellátottaink közül 4 fő közfoglalkoztatott, 2 fő nyugdíj mellett dolgozik, 5 fő rehabilitációs foglalkoztatásban részesült, 6 fő alkalmi munkával egészíti ki alacsony jövedelmét.

A közösségi ellátás kiemelt feladata kis és nagycsoportos foglalkozások szervezése, lehetőséget biztosítva a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltésére. Csoportfoglalkozásaink alkalmával születésnapokat ünnepeltünk, kreatív foglalkozásokat tartottunk, kiscsoportos beszélgetések zajlottak, Egyházaskozárra nyílt alkalmunk elmenni kirándulni, paprikás krumpli főzésére is sor került, karácsonyi ünnepséggel zártuk az évet.

Támogató Szolgálat

A támogató szolgáltatás a mindenkori jogszabályoknak megfelelő személyi és tárgyi feltételrendszerrel végzett, fogyatékos személyre irányuló, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatás. Az ellátás a fogyatékkal élő személy szükségleteinek speciális kielégítését végzi, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével. Célja, az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel támogatása a saját lakókörnyezeten belül és kívül nyújtott tevékenységekkel és a lakókörnyezeten kívüli szolgáltatásokkal való kapcsolat megteremtése által.

Mindezek figyelembevételével munkánkat 2018.01.01-től új szolgáltatási elemek szerint végezzük, melyek a következők:

- tanácsadás
- esetkezelés
- szállítás
- gondozás
- háztartási, háztartást pótló segítségnyújtás
- felügyelet
- készségfejlesztés

- gyógypedagógiai segítségnyújtás

Jelentési kötelezettségünk az igénybevételt nyilvántartó KENYSZI-be megmaradt ugyan, de a TEVADMIN-t, ami a személyi segítség perceit számolja tevékenységi formák szerint, illetve a megtett kilométereket tartja számon, továbbra is teszt üzemmódban működtetik tovább, s még a régi tevékenységi formákat sem konvertálták át az újakra. Mivel a perceket, és a kilométereket azért pontosan számontartja, így a havi riportokat a feladategységre tekintettel lekérjük, mert az segíti az összesítést.

Munkaköreink meghatározása is változott ez évtől, bár ennek célját, értelmét még nem pontosan látjuk át. A szakmai vezető terápiais munkatárs lett, és a két személyi segítő, illetve még a gépkocsivezető is segítői munkakörbe került a törvényi meghatározás szerint. Az átsorolások megtörténtek.

Ebben az évben is, mint az elmúlt két évben a vállalt feladatmutatóink nem változtak, így 2018-ban vállalt szállítási feladatmutató 1803, a személyi segítség (melyben a szállítással egybekötött személyi segítség aránya nem lehet több 50%) pedig 1 397 FE.

A **2018** évben alakult teljesített feladategységeink a következők:

személyi segítség: 1197 FE

szállítással egybekötött személyi segítség: 778 FE

szállítás: 1806,9160 FE

Összes feladategység: 3781,9160 FE

A fenti eredményeken is látszik, hogy a vállalt szakmai eredményeket teljesítettük, sőt afölötti eredményeket is mutatnak a számok. Feladatellátási szerződést kötöttünk 2018.09.03.-tól Mágocs várossal, ahonnan rendszeresen szállítjuk is a gyerekeket az iskolába. Ez megnövelte a szállítási feladattal teljesített kilométerek számát.

Mágocson kívül Kaposszekcső községre is megkérte a fenntartónk a feladatellátás bővítését, (amit szeptember 3-tól szintén megkaptunk) mivel az ott épülő Szeret-Lak vezetője kérte az együttműködést a szolgálatunkkal. A Szeret-Lak támogatott lakhatás szolgáltatást biztosít fogyatékossgal élők számára. Konkrét kérés még nem érkezett hozzánk, de a vezető jelezte, hogy a közel jövőben ténylegesen igénybe veszik a szolgáltatásainkat.

A szolgáltatást igénylő új ügyfeleink száma 2018-as évben 16 fővel nőtt, viszont történt haláleset, illetve költözés, ami miatt 2 fővel kevesebb az ellátottjaink száma.

A támogató szolgálat gépkocsija az évek alatt olyan mértékben korrodálódott, hogy elkerülhetetlen volt ennek javítása. A fenntartó ebben az évben tudta finanszírozni az ezzel járó költségeket. Előreláthatólag három-négy hetet mondtak a javítási időszakra, ezért vállalt feladataink folyamatos teljesítése érdekében helyettesítő gépjárműről kellett gondoskodnunk. Mágocs város felajánlotta a saját gépkocsijuk kölcsönbe adását, ami szintén akadálymentesített, ezért alkalmas kerekesszékes egyén szállítására is. Mindezt térítésmentesen vettünk igénybe.

Megkötöttük a szívességi gépjárműhasználatról szóló szerződést, így semmilyen fennakadást nem okozott gépkocsink javítása a feladataink elvégzésében.

Ez év októberétől a gépkocsivezetőnk kivételével, részt vettünk szupervízió, illetve megtörtént a vezető képzésre a regisztráció.

Biztos Kezdet Gyerekház

A Gyerekház megfelelő légkört, emberi és tárgyi környezetet biztosít a gyermekek fejlődéséhez. A tevékenységben a szülők is részt vesznek, ennek során ők is fejlődnek, és folyamatosan erősödik a szülői kompetenciájuk. Kézműves foglalkozások: A gyerekeknek

minden nap van lehetőségük a kézműves tevékenységre. A játékteremben az általuk is elérhető polcokon találják pl. a házilag készült gyurmát, színes ceruzákat, filctollakat, zsírkrétákat, papírokat, így az ezekkel való játékot maguk is kezdeményezhetik. De ezek mellett lehetőségük van festésre, vágásra, ragasztásra is. A spontán kezdeményezések mellett a gyerekház munkatársai az évszakokhoz illetve az ünnepkörökhöz kapcsolódó kézműves tevékenységeket szerveznek. Az alkotótevékenység során a gyermekek megismerkedhetnek az anyagok és eszközök tulajdonságaival, használatuk módjával. A foglalkozások során többek között fejlődik a gyermekek személyisége, kezűgyessége és fantáziája. Mozgásfejlesztés: A mozgás az értelmi fejlődés alapja. A Gyerekházban a gyermekek számára minden nap biztosítva van az életkorhoz és fejlettségi szinthez igazodó szabad mozgástér és a megfelelő eszközök. Ezáltal fejlődik a gyerekek nagy – és finommozgása. Az eszközök és a játékok motiválhatják őket az aktív mozgásra. A mondókákkal, járművek, állatok hangjával kísért mozgásos tevékenységek hozzájárulnak a gyermekek beszédkészségének, egyensúlyérzékének fejlődéséhez, továbbá a szülő-gyermek kapcsolatok elmélyüléséhez is. A mozgásfejlesztést nagymértékben célozza a mondókás torna foglalkozás, melynek során gyógytestnevelő vezetésével a szülők aktívan is részt vesznek gyermekeik játékos átmozgatásában. Drámafoglalkozás, mese, vers, bábfoglalkozás, zenei nevelés: Novembertől „Kerekítő Mondókás Móka” foglalkozás kerül megrendezésre a drámafoglalkozás helyett. A felsorolt foglalkozások fejlesztik a gyermekek hallását, ritmusérzékét, kreativitását, gondolkodását, fantáziáját. Munkánkat szakember is segíti, aki hetente egy alkalommal látogat el hozzánk és tart foglalkozást a gyerekeknek. A mesélés, mondókázás, éneklés mindennapos tevékenység nálunk, spontán, az adott helyzethez adekvát módon a gyermekek, a szülők vagy a gyerekház munkatársai is kezdeményezhetik. Logopédiai foglalkozás: Munkánkat szakember segíti, aki hetente egy alkalommal látogat el a gyerekházba. A gyerekház munkatársai rendszeresen figyelemmel követik a gyermekek beszédfejlettségi állapotát, abban az esetben, ha a normál fejlődésmentől eltérőt tapasztalnak, ezt jelzik a logopédusnak, aki megfigyeli a gyermekeket. Amennyiben szükséges, egyéni foglalkozást biztosítunk. Csoportos játékaink és foglalkozásaink keretében is van lehetőség a fejlődésre. A foglalkozások célja többek között a megkésett beszéd fejlesztése, beszédindítás, szókincsbővítés vagy beszédértés fejlesztése. Állatasszisztált terápia: Januártól az állatasszisztált terápia napi rendszerességgel jelen van nálunk, ugyanis pszichopedagógus szakemberünk a gyerekház munkatársa lett. Kihhasználva ezt a lehetőséget a gyerekeknek és szüleiknek lehetőségük van elsajátítani a legalapvetőbb állatjóléti ismereteket, ill. a felelős állattartás alapjait. A terápia minden gyermekre ösztönzően hat. Fejlődik mozgáskoordinációjuk és nyelvi kifejezőkészségük is. A kutya jelenléte nyugtatóan hat, oldja a stresszt. A két fél között létrejövő kölcsönös elfogadás, bizalom segíti a gyerekek önbizalmának és felelősségtudatának kialakulását, fejlődését. Teakonyha biztosítása, tízórai: A gyerekház mindennap megfelelő minőségű és mennyiségű tízórait biztosít. Igyekszünk az egészséges táplálkozásra ösztönözni a szülőket, és ennek megfelelően alakítani az étrendet, rendszeresen magunk készítette ételeket kínálunk. A szülőkkel együtt is készítünk egészséges ételeket. Az étkezések során a gyerekek gyakorolhatják az önállóságot. A tevékenységek a szülőkkel közösen zajlanak. Ezek egy részébe a gyerekeket is igyekszünk bevonni, hogy ezzel is az óvodai életre készítsük fel őket. Foglalkozásaink és mindennapjaink során egyaránt az a célunk, hogy a szülő együtt játsszon a gyermekkel, könnyen elsajátíthassa az anyanyelvét, fejlődjenek kognitív képességei, finommotorikai készségei és nagymozgása, valamint gazdagodjék érzelmi kapcsolatuk.

A szolgáltatást 1 fő gyerekház vezető, 1 fő gyerekház munkatárs és 4 fő szakember (logopédus, védőnő, gyógytornász, pszichopedagógus) biztosítja.

2017-ben a rendszeresen gyerekházba járó gyerekek száma: 898, ez átlagban 18,7 főt jelent.

A kiadások fedezésére intézményünk minden évben működési támogatást kap.

Családok Átmeneti Otthona

A családok átmeneti otthonában folyó szakmai tevékenység célja:

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során:

- Befogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét;
- Befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott, vagy várandós anyát illetve a szülészetről kikerült anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát, vagy férjét;
- Biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit;
- Segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez;
- Biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást;
- A szülőknél az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt;
- Közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében;

A családok átmeneti otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, mely befogadja:

- Az otthontalanná vált szülőket és gyermekeiket;
- A krízishelyzetbe került szülőket és gyermekeiket;
- A védelmet kereső szülőket és gyermekeiket;
- A bántalmazott anyát és gyermekét;
- A várandós anyát, illetve szülészetről kikerült szülőt és gyermekét;
- Valamint a várandós anya kérelmére annak férjét, vagy élettársát;

A családok átmeneti otthonába történő bekerülés módja:

- A szülő által írt kérelem alapján, a várólista figyelembe vételével történik.

Statisztikai adatok a 2018 – as évben:

2018 – ban a családok átmeneti otthonában gondozott családok száma, összetétele:

- Összesen **10** családot;
- Ebből **12** felnőttet és **20** gyermeket;
- Ebből **2** teljes családot;
- És **8** családot apa nélkül;

A tíz családból öt családnak még 2017-ben kezdődött az intézményi jogviszonya, öt család 2018-ban érkezett.

A Családok átmeneti otthonába való bekerülés leggyakoribb okai; családon belüli erőszak, anyagi nehézségek- lakhatásukat nem tudták egyéb módon megoldani.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások:

A szülő/k és gyermeke/k számára az otthonban tartózkodás ideje alatt:

- Az együttes lakhatást külön szobában biztosítjuk;
- A személyi tisztálkodásra, mosásra, főzésre és étkezésre, éjszakai és nappali tartózkodásra, közösségi együttlétre szolgáló helyiségek biztosítása;
- Szociális, jogi, pszichológiai, mentálhigiénés segítségnyújtás;
- Adomány élelmiszerből, a gyermekek igényeit kielégítő pékáru biztosítása, napi szinten;
- Megfelelő ruházat biztosítása a gyermekek és szüleik részére, adomány ruhaneműkből;
- A szülő indokolt távolléte alatt gyermekfelügyelet megoldása, biztosítása;
- A lakókörnyezet, illetve ruházat tisztántartásához szükséges tisztítószer, vegyszerek biztosítása;

Az otthonban végzett szakmai munka:

Az otthon szakemberei a felsorolt tények ismeretében arra ösztönzik a lakókat, hogy:

- Tartsanak rendszeres kapcsolatot a munkaügyi központtal.
  - Munkavállalás elősegítése érdekében önéletrajz írásában való segítség nyújtás, állásinterjúra való felkészítés.
  - Folyamatos kapcsolattartás társintézményekkel, mely elősegíti a hatékony információ áramlását.
  - Életviteli készségek fejlesztése, pénzkezelés, pénzbeosztás valamint hivatalos ügyintézés során.
-
- Takarékoskodás elősegítése / háztartási napló vezetése, fontossági sorrend átbeszélése
  - Folyamatosan figyelemmel kísérjük a helyi és városkörnyéki újságok álláshirdetéseit, a szóba jöhető állásokról tájékoztatjuk lakóinkat, a jelentkezés folyamatát (telefonálás, önéletrajzírás, stb...) minden eszközünkkel segítjük.

Szakmai tevékenységünk szerves részét képezi a klasszikus családgondozás, ami jelenti egyrészt a heti rendszerességgel végzett segítő beszélgetéseket, melyek a lakók érzelmi megerősítését, önismeret fejlesztését, valamint a problémamegoldó képességek fejlesztését célozzák. Másrészt napi szinten folyik az életvezetési és gyermeknevelési, illetve egyéb területeket érintő tanácsadás és a lakók hivatalos ügyeiben történő segítségnyújtás. Ebben arra törekszünk, hogy fokozatosan egyre önállóbban legyenek képesek rá.

Gyermekekkel folytatott munka

A magunk részéről azzal tudjuk hatékonyabbá tenni a gyermekekkel foglalkozó szakemberek munkáját, hogy törekszünk a szülő – gyermek kapcsolatok harmonizálására, érzelmi megerősítésére. Ezt az elhúzó és akut konfliktushelyzetek kezelésével, megoldásával, és a családtagok közötti kommunikáció irányításával, fejlesztésével igyekszünk elérni.

Szabadidős tevékenységek:

Az otthon lakói számára ünnepek előtt, valamint hétvégéken kézműves foglalkozások lehetőségét tudjuk biztosítani, többnyire adományokból oldjuk meg a húsvéti, karácsonyi díszek, valamint az otthon dekorálására, szépítésére szánt dolgok elkészítését.

A 3 év alatti gyermekek napközbeni foglalkoztatását a szülőkkel közösen a gondozónők valamint a Biztos Kezdet Gyermekház segítségével oldjuk meg.

Team – munka :

- Az otthon dolgozói havi egy alkalommal munkaértekezletet tartanak, mely során az otthonban végzett munkával, valamint a lakókkal kapcsolatban felmerült problémák kerülnek megbeszélésre. A családgondozókkal való esetmegbeszélés folyamatos- napi szintű.
- A lakókkal a lakógyűlésen beszéljük meg az aktuális dolgokat, problémákat. A lakók a közösséget is érintő problémákat az érdekképviseleti fórum tagjai közvetítik az otthon dolgozói felé.

Kiköltözés:

Saját tulajdonú ingatlanba 2018–ban egy családunk költözött ki (CSOK igénylésével), egy család szociális bérlakást pályázott meg sikeresen.

A lakók az otthonból kikerülve a következőképpen oldják meg lakhatásukat:

- Önkormányzati bérlakást utalnak ki részükre (nagyon ritkán fordul elő)
- Viszonylag olcsón fenntartható albérletet találnak
- A lakhatás megoldása érdekében visszatérnek rosszul működő élettársi/házastársi kapcsolatukhoz
- Rokonokhoz, barátokhoz költöznek

2018-ban az éves normatíva igény 19

Hónap	Ellátottak száma	Ellátott napok száma
Január	605	31
Február	560	28
Március	620	31
Április	568	30
Május	608	31
Június	600	30
Július	620	31
Augusztus	614	31
Szeptember	564	30
Október	620	31
November	582	30
December	527	31

	7088	365
	7088/ 365	
Összesen	19,419 19	

Dombóvár, 2019. február 28.

Horváthné Gyánó Bernadett
intézményvezető